

PANORAMA

20^{ct}

SOPLA
 Houbaerillos 21 1/2 ct.
 Sigaren 5 ct.
 Dubbele prijs waard.
 Massa-productie.
 HOUBAER & Co
 Amersfoort

**LEVENSVZERKERING MAATSCHAPPIJ
 „HAARLEM”**
 OPGERICHT 1873
HAARLEM - WILSONSPLEIN 11
S L U I T
**ALLE SOORTEN LEVENS-, PENSIOENEN- EN
 VOLKSVERZEKERINGEN**

HOFLEVERANCIERS
Fa. P. J. MEYS & ZOON
FORNUIZEN
 Speciaal voor Hotels, Ge-
 stichten en Particulieren
Scheveningen, Wassenaarschestraat 1-3-5
 Telefoon S. 50654 S 53103

Karel I
Sigaren
 de
fijnste

„THEOPHILE”
 Utrechtschestraat 118, Amsterdam
**BESTE HAARKLEUR- EN
 HAARGROEIMIDDEL**
 Afgehaald f 2.— per flacon
 Franco met toezending v. f 2.40
 per postw. of aan postzegels,
 rembourss f 2.60.

**WORM-BONBONS
 „KENHA”**
 aangenaam van smaak,
 niet bitter. Buisje f 0.60
KRAEPELIEN & HOLM, Apoth. Hoflev. ZEIST

Apollinaris
 met een vijftigjarigen roem

**„HOLLAND”
 HAARLEM**
CLICHÉ'S
 POSTBOX 63

IDOZAN
 HET BESTE
 MIDDEL BIJ
**VERMOEIDHEID
 EN ALGEMEENE
 ZWAKTE**
 VERTEGENWOORDIGER:
**AMSTERDAMSCH
 CHININEFABRIEK**

**Mooie Huid
 van Gelaat
 en Handen**
 verkrijgt men door
PUROL
 Doos 30 en 60.
 tube 80 cent.
 Bij Apothekers
 en Drogisten

OPGEWEKT
 gaat gij door het leven, als U elken dag EEN
GLAS VLEK'S KINAWIJN neemt vóór het eten
 f 1.50 per Literflesch
 f 0.80 p. 1/2-Literflesch
DEN HAAG - TEL. 10839

SANGUINOSE
 De bloedarmoede is de meest verspreide kwaal van onzen
 tijd. Het bloed bevat dan te weinig bloedlichaampjes
 is niet gezond genoeg om aan spieren, zenuwen en
 hersenen de vereischte kracht te geven.
 Het beste middel om het verzwakte bloed te herstellen
 is de **SANGUINOSE** te gebruiken, die met groote zeker-
 heid de bloedarmoede overwint.
 Zij kost f 2.— per flacon, 6 fl. f 11.—, 12 fl. f 21.—
 Verkrijgbaar bij Apothekers en Drogisten.
Wacht u voor namaak.
VAN DAM & Co.,
 De Riemerstraat 2c/4. DEN HAAG.

PANORAMA
 kocht U heden uit de vele geïllustreerde
 bladen aan de kiosk, en dit interessante
 nummer is U bevalen? Welnu door U
 te abonneeren op dit 28 pagina's groote,
 smaakvol gedrukte, fraai geïllustreerde
 Weekblad kan ook Uw gezin genieten
 en vindt U het in Uw brievenbus iederen
ZATERDAGAVOND

LAIT INNOXA
 IS EEN MELKDIEET VOOR DE HUID!
INNOXA
 WORDT ONDER MEDISCH TOEZICHT
 TE PARIJS BEREID.
 Op aanvraag, met 50 cent aan
**FRANCE-IMPORT
 RIJNSTRAAT 5, DEN HAAG**
 wordt U een keurig doosje met
 monsters LAIT, CRÈME en
 POEDER gezonden.

KOPERDIEPDruk
 voor in groote oplage verspreide, geïl-
 lustreerde drukwerken, als Tijdschriften,
 Catalogi e.d. Alle toonnuanceeringen
 in foto's of teekeningen worden op
 hare juiste waarde gereproduceerd
**N. V. DRUKKERIJ
 DE SPAARNESTAD**
NASSAULAAN 49 - HAARLEM
TELEF. INTERC. 13866 (3 LIJNEN)
 Vraagt:
 gratis toezending van
 monsters en prijzen.

**VOORSCHOTTEN
 AANAMBTENAREN
 EN BEAMBTEN**
 Geen rente, noch
 kosten vooruit
 Coulante voorwaarden
**CENTR. CREDIET-
 EN SPAARBANK
 TE AMSTERDAM**
 Keizersgracht 302-304

Kersenei
 Dit heeft dezelfde
 vulling als onze be-
 kende Kersenbunbons,
 de natuurlijke kers in
 een bed van cherry
 brandy, omhuld door
 de fijnste chocolade
RINGERS
 Let op den naam!

**in- en uitwendige zoowel
 bloedende als, blinde aam-
 beien, worden spoedig en
 zeker genezen door de
 Aambeienzalf van Apo-
 theker BOOM. Het jeuken
 bedaart spoedig. Verkrijg-
 baar in de meeste Apotheken
 à f 0.90 per potje, welk voorzien moet zijn van
 dit fabrieksmerk.**

**Houdt Uw
 KEEL**
 gezond met
Nigroids
 Nigroids zijn 'n veilig, aange-
 naam en geconcentreerd mid-
 del voor keelbescherming bij
 guur weer, koude, stof, wind
 of epidemieën. Gebruik ze ook
 na 't rooken. Zorg steeds 'n
 doosje bij U te hebben—maar
 't moeten Nigroids zijn. Weiger
 elke namaak.
 Fabrikanten:
FERRIS & Co., Ltd., BRISTOL
 Handige
 doosjes à 30 ct.
 Bij alle Apothekers en Drogisten

J. CERATI
HAARKUNDIGE,
Amsterdam, Zoutsteeg 4
 (boven het Bloemenmagazijn).
 Het gebruik van mijn haar-
 preparaten, ondersteund
 door mijn methode van
 haarverzorging, geeft bij
 dagelijksche toepassing
 onovertroffen resultaten.
 Te spreken alle werkdagen
 van 10—12 en 1—5 uur
 en des Maandags-, Woens-
 dags- en Vrijdagsavonds
 van 6—7 uur. 's Zaterdags
 van 10—12 uur en volgens
 afspraak.

AAMBEIEN
 in- en uitwendige zoowel
 bloedende als, blinde aam-
 beien, worden spoedig en
 zeker genezen door de
 Aambeienzalf van Apo-
 theker BOOM. Het jeuken
 bedaart spoedig. Verkrijg-
 baar in de meeste Apotheken
 à f 0.90 per potje, welk voorzien moet zijn van
 dit fabrieksmerk.

**Dat is
 GRIEP**
 Griep is vooral gevaarlijk
 om de complicaties, die
 gemakkelijk ten gevolge
 van haar verzwakkenden
 invloed op het algemeene
 gestel kunnen optreden.
 Wacht dan ook niet lan-
 ger en neem vandaag nog
 het voor griep bij uitstek
 juiste middel, de beroemde
**AKKER'S
 ABDIJSIROOP**
VOOR DE BORST
 Prijs: f 1.50 f 2.70
 f 4.50

Stationsweg 34 - Den Haag
Telef. 17062 - Postgiro 142700

PANORAMA

Abonnementsprijs f 10.40 per
jaar. Losse nummers 20 cent

Zaterdag 9 Maart 1929 - No. 10

DE KREEFTENKELDER IN OUD-GRAZ

NICE. De pas van Daluis.

HET VERNIS VAN

DOOR
L. v. WATERINGE

NICE

Cannes, Nice, Menton.... Riviéra: tooverwoord voor alle noorderlingen der oude en der nieuwe wereld; voor allen, die in lange wintermaanden huiveren in noorder- en oosterwinden; die hun rheumatische leden aan kille regenvlagen moeten blootstellen; die hun karige zomermaanden maar al te vaak zien verregenen en zich in de eindeloze winterweken door mist en sneeuw omringd weten. In de verbeelding van deze allen staat de gebenedijde strook gronds, die in sierlijke bochten de kusten van Frankrijk en Italië vereenigt, als een dorado voor licht- en gelukzoekers. 't Is de magneet, die Engelschen en Amerikanen, Scandinaviërs en Hollanders langs de lijnen van den wester-, Polen en Hongaren, Roemenen en Turken langs dien van den ooster-expres naar één punt samentrekt. En buiten deze honderden benijden blijven tienduizenden in mist en nevel smachten naar het land van altijd zon en eeuwige lente, van onovertreffbare carnavalspret, van nooit eindigende bloemenparades en fantastische speelpaleizen.

Hoeveel droom is er in deze werkelijkheid en hoeveel Waarheit in deze Dichtung?

Er is een riviéra, die betoovert.

Rijd in trein of auto van Marseille naar Nice, het middelpunt der azuren kusten. Zoodra de hooge, grijze rotsen voorbij zijn, is het, alsof er plotseling een tooneelverandering plaats grijpt. Hier is de grens tusschen noord en zuid, tusschen oost en west. Hier ligt de zee in de rondingen der schilderachtige baaien diep blauw, onder een even blauwen hemel. Dit is blauw om een schilder wanhopend te maken: heel het rijke gamma van groenig schemerend schuim aan de kust tot vlammend violet aan den gezichtseinder ligt hier te stralen onder de gouden zon. En welk een zon! Niet de brandende en verzengende van de tropen; niet de bleeke van de noordelijke winterhemels; maar de briljante hemelkoningin, stralend zonder te verblinden, koesterend zonder te verbranden.

En wie van den anderen kant, van de Italiaansche havenstad, dit uitgelezen oord nadert, dien verrast het natuurpanorama nog veel meer. Is er genialer kunstenaar dan het toeval, dat zóó grillig en kleurig de gele en witte, de grijze en roode steenen uit zijn bouwdoos tegen de hooge rotsruggen van Monte-Carlo en Monaco tot huizen wist op te stapelen; die in de blauwe baai, welke tusschen de voeten van deze steilten spoelt, twee havenhoofden trok, zóó preutsch en net, zóó dun en fijn, dat het is om te glimlachen: een haventje voor jachten — wie geeft een meer teeder woord voor die kleine houten doppen, die daar te wiegen liggen in de voorhoofd-rimpels van de wijde, blauwe zee?

Hier toeven wij op den rand van oost en west: hier is de brand van de saharazon, maar tevens de koelte van een zeebries aan een noordelijk zomerstrand; hier groeien palmen — o, dat wuivende boomenpaar, dat tusschen zijn schubbige stammen door een kijk geeft op de ranke bodems in de ruime oorlogshaven Ville Franche! — hier groeien platanen, peperboomen, oranje-appelen en citroenen naast al de struiken en boomen, waarmee we van jongs-af zijn opgegroeid. Op deze gezaligde grens ver-

broederen zich de klimaten en bij die omhelzing smelten de koude, stijve trekken van het noorden weg en bluscht de verzengende gloed van het gloeiende oosten.

En aan den voet van de bergruggen, die de koude noordwestenwinden tegenhouden, op deze aardbreedte, waar in onze barre wintermaanden de Afrikaansche zon alreeds schijnt met lenteweelde, daar viert al wat geld heeft om zich te verplaatsen en het leven zonder arbeid te genieten, het feest van maskerade, van dolheid, in de tot feestzalen omgetooverde straten, of vergaapt zich langs de geplaveide kaden aan de weelde van rozen en anjers, mimosa en orchideeën, in Louw- en Sprokkelmaand geplukt van kouden grond.

Carnaval en bloemencorso! Zooals de walvisch bij Groenland, de tulpen bij Haarlem en de mist bij Londen, zoo behooren de carnavalsfeesten bij Nice. Hier peinzen zich impressario's maanden lang het hoofd moe om telken jare weer een nieuw motief voor het groote winterfeest te vinden. Zij snuffelen bij Grieken en Romeinen, halen heel den godenhemel en heel den antieken litterairen zolder met nimfen en bacchanten ten onderste boven, om kleur en ziel en leven aan het stedelijke en wereldvermaarde festijn te geven. Op de breede Rue de la Victoire worden de platanen aan weerszijden van den rijweg om de tien met elkaar verbonden door een breede banderolle van geschilderde witte en paarse druiven, gedragen aan iederen kant door een hupsche godin uit Bacchus' vroolijken stoet. En even knap als deze versierende banen geschilderd zijn, even behendig zijn er de kleine electrische peertjes in aangebracht, die, des daags onzichtbaar, des avonds de lange rij festoenen omtoveren tot een toegang van een sprookjestuin. Die breede laan leidt dan tot den zetel van een Koning Carnaval, het breede plein, Place Masséna, waar het gemeentelijk Cassino in lange lichtlijnen te pronken staat en alle gebouwen rondom in gevels en daken de emblemen van het feest dragen; waar de god der dwaasheid, omgeven door dansende nimfen, den wereldbol torst op zijn narrenkop; de druiven, perziken, appels en peren, alle vruchten der aarde, door de samenwerking van decorateur en electrotechnicus in de natuurlijkste vormen en lichtende kleuren langs de daklijsten en raamkozijnen te gloeien hangen. Op dat plein zijn de tribunes voor de kijkers naar de carnavalsfeesten opgeslagen en tusschen twee amphitheatres is een ruimte uitgespaard, waarin prins Carnaval zijn intrek neemt. Ge hebt hem met eigen oogen gezien of jaar in jaar uit bekeken bij de prenten der geïllustreerde bladen, dien vreemden sinjeur, die het middelpunt van deze winterpret vormt. Altijd weer verbazen de vindingrijkheid en de handigheid van de modeleurs, die een prins Carnaval, en heel den langen stoet rondom hem, kunnen ontwerpen. Want deze drie tot vier etages hooge poppen, deze olifanten en kreeften, al deze zotte protsenmakers zijn geen grove kermispoppen, geen afzichtelijk leelijke beelden als van onze Hollandsche draaiorgels.

Wanneer er dit jaar in de Riviéra werd uitgebazuind, dat Nice zijn 51ste carnavalsfeest vierde, dan hield deze afkondiging de vermelding in van een stukje historie, van een brokje feestcultuur, van een halve eeuw oefening en overlevering, welke geleid heeft tot de kunst om het bizarre, het dolle, het groteske te gieten in een verrassenden kunstvorm, die denken doet aan de kunst van den caricaturist, van den bekwamen, modernen reclameschilder en den vaardigen beeldhouwer tegelijkertijd. Hierin ligt het geheim, dat de meest verwendende vreemdeling urenlang kan kijken naar dezen dwazen optocht, die hem niets te leeren heeft; die noch zijn

hart, noch zijn geest kan verheffen; die in de toespelingen op plaatselijke gebeurtenissen veel onverklaard laat en hem toch van begin tot het eind, ja tot twee-, driemaal toe blijft boeien en vasthouden. Dat geheim is de kunst van de samenstellers, van de uitvoerders, van de regisseurs, de modeleurs, de schilders en de costumiers van deze enorme gedaanten, van deze menschen en dieren uitbeeldende poppen, in hun geweldige afmetingen, felle kleuren, vervaarlijke houdingen, opgestapeld op ontzagwekkende karossen en, ondanks potsierlijkheid, felheid en immense proporties, toch steeds de kundige, vormende, geoefende hand van den kunstenaar verradend.

Dit is Nice, zooals het zich voordoet aan de vluchtige bezoekers der Riviëra, die door nieuwsgierigheid naar dit wereldvermaarde carnaval getrokken worden; zooals het ook de rijke bewoners der paleishotels bekoort, die in de uren van den laten voor- en den vroegen namiddag de internationale pantoffelparade vormen aan de Promenade der Anglais, genietend van de blauwe zee, de lentezon in wintermaanden en de prikkelende sfeer van internationalisme, waartoe zij ieder voor hun part door hun Engelsche of Amerikaansche, Turksche, Fransche of Roemeensche nationaliteit bijdragen.

Maar er is ook een ander Nice, zooals de geregelde bewoner van zomer-, winter, herfst en lentemaanden en de scherpe opmerker onder de vreemdelingen het ziet: het Nice onder het vernis van zon en bloemen, carnaval en dollarweelde. Om dat te zien, moet men de stad en het stadshuishouden ook buiten de regeerperiode van Prins Carnaval gadeslaan. Zooals Tilburg niet denkbaar is zonder textielindustrie en Monaco niet zonder de Bank van Monte Carlo, zoo is Nice onbestaanbaar zonder de „fabrication des étrangers”. Lees de „Eclairer de Nice” in de zomer- en herfstmaanden; uit de kapitteling van het gemeentebestuur door de vrijmoedige redactie van het plaatselijk orgaan kunt ge opmaken, waarvan de stad eigenlijk bestaat: tegen den winter zal de gemeente moeten zorgen, dat de afschuwelijke kuilen op den openbaren weg eens verdwijnen; dat er een bestrating komt in de buitenwijken; dat het asphalt op de hoofdwegen wordt voorzien; dat er een verordening komt op de vuilnisbakken en althans het huisafval niet zoo maar op de boulevards opgehoopt ligt. Uit deze en dergelijke terechtwijzingen aan de vroede vaderen kan men besluiten, hoe het in deze samenleving buiten „het seizoen” toegaat. De vreemdeling . . . dat is alles. Toen er in Januari van dit jaar sneeuw viel in Nice — ook de Riviëra zou van dezen ongewonen winter haar portie krijgen — klom een reporter van de „Eclairer” naar het weerkundig observatorium om de deskundigen te ondervragen over het ongehoorde gebeuren, dat er zich in dit zonneland Noordelijke verschijnselen voordeden. Het officieele antwoord was den knapsten diplomaat waardig: „Sneeuw in Nice? Onmogelijk! Er was geen sneeuw gevallen; die witte vlekken waren hagelkorrels en hagelen doet het toch altijd en overal; zelfs in tropische landen bij onweer.” . . . Toen er eenige weken later in de wereldpers foto's verschenen van „sneeuwballen gooien op de Promenade des Anglais te Nice”, publiceerde de „Eclairer” een oude prent uit 1875 met de palmen der Riviëra onder de sneeuw en schreef er doodleuk onder:

„niets Nieuws onder de zon”; galgenhumor, toen geen ontkennen meer mogelijk was.

Fabrication des étrangers! De scherpe opmerker kan daaraan niet ont-

komen, ook en vooral niet, wanneer hij het hoogtij van de carnavalspret meemaakt. Volmaakt en onovertrefbaar zijn deze jaarlijks terugkeerende stoeten in altijd weer nieuwe vondsten; ongelooflijk de drukte op de Zondagavonden, wanneer de groteske optocht over den rijweg trekt en honderden verkleeden en gemaskerden daaromheen en tusschen door springen; wanneer op de breede trottoirs duizenden schuifelend voortdringen, wadend tot over de enkels in de confetti; hals en schouders, oogen, mond en neus gevuld met de schilvers, welke rappe handen niet moe worden uit te strooien. Gelukkig, wie zich fascineeren laat door de schitterende klatering der elektrische versiering; door de geweldige potsierlijkheden van den carnavalsstoet en den drogen regen van gekleurde papiersnippers en serpentes. Hij bemerkt het niet eens, welk een leegte, welk een zielloosheid er in deze openbare feestzaal heerscht. Hoog in de boomen zijn op twintig meters afstand van elkaar luidsprekers opgehangen, die het carnavalslied van het jaar plichtmatig en zonder ophouden, avond na avond uitschallen. De tekst is voor enkele centimes te koop, de wijs neemt men in vijf minuten over. Maar, men kan hier drie, vier weken, ja maanden vertoeven, nooit zal men één pretmaker het lied hooren meezingen. Niemand zingt hier trouwens; niemand host hier, *niemand viert hier feest!* Wie carnaval gekend heeft in Brabant en Limburg, wie het volk heeft zien feestvieren in Amsterdam bij nationale gebeurtenissen; wie Belgen, Rijnlanders of Beieren heeft zien feesten op den openbaren weg, wie het jonge volk heel een stad heeft zien omstrengelen en verbroederen, die voelt, dat hier een feest *gespeeld* wordt volgens een program: pour la fabrication des étrangers.

Laat ik zwijgen van de rest: van de speelwoede, die als een epidemie, neen, als een inheemsche kwaal al wat leeft aan deze kusten heeft aangetast: men speelt overdag met kaarten in de restaurants; men speelt aan de tafels der officieele en particuliere cassino's van den voormiddag tot den nacht; men speelt overal, omdat, waar vier menschen bij elkaar zijn, er altijd minstens één 'n miniatuur-baccarat in zijn zak heeft.

Onder het vernis leeft een wisselende bevolking van grootendeels nietsdoeners; speelzucht en „liefde” voeren in zulk een samenleving tot perikelen van een omvang, dat het afgaan van een revolver op lichtklaren dag, in het drukst van het verkeer, geen sensatie meer wekt en van zelfmoord nauwelijks méér gerept wordt dan van een aanrijding met een fiets.

Er is aan deze azuren kusten een schrille tegenstelling: natuur en klimaat paren de schoonheid van oosterschen plantengroei, de klaarheid van den zuidelijken hemel, de verrassingen van het rijke berglandschap aan de koelten van de schoonste Meidagen in de landen van onze zone. Buiten een winter als dezen, die één uitzondering in een eeuw vormt, vindt men hier de mooiste lente in den barren winter. Maar evenals hier buiten het warmste plekje in de schitterendste zon een verraderlijke wind in de schaduw den argeloozen vreemdeling doet huiveren, zoo grijnst achter het zijden masker van de lokkende, uitdagende, speelsche, met bloemen omkranste stedemaagd het cynische gelaat van den officieelen zakenman . . . pour la fabrication des étrangers.

NICE, De Promenade des Anglais.

NICE. Panorama van Nice. Op den voorgrond de haven. (Zie het artikel op pagina 2.)

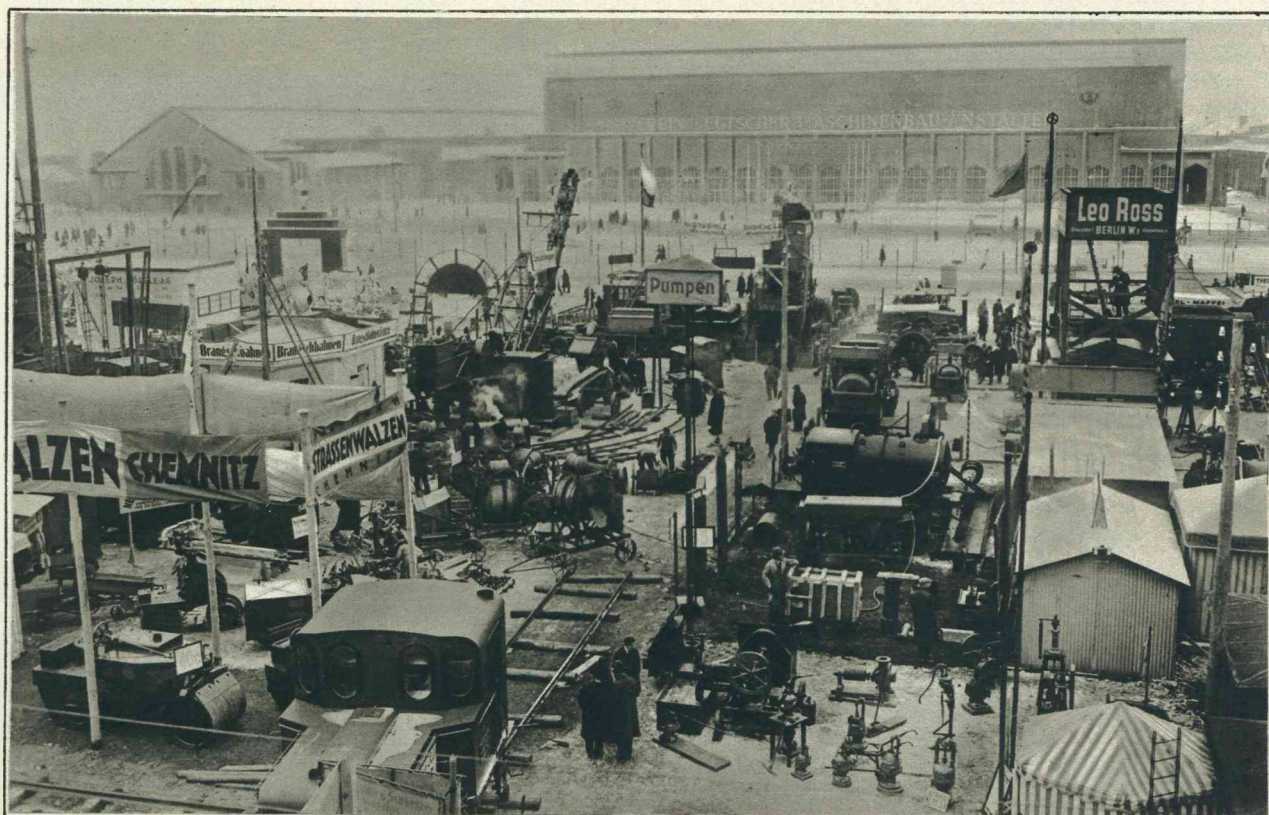
FOTO NIEUWS

KRUPSKAJA, de weduwe van den Russischen dictator Lenin, is zestig jaar geworden. Zij heeft een werkzaam aandeel gehad in de bolchewistische revolutie.

DE LEIPZIGER MESSE. Een decoratieve reclame-wandversiering van wol in de textiel-afdeeling: paardenrennen.

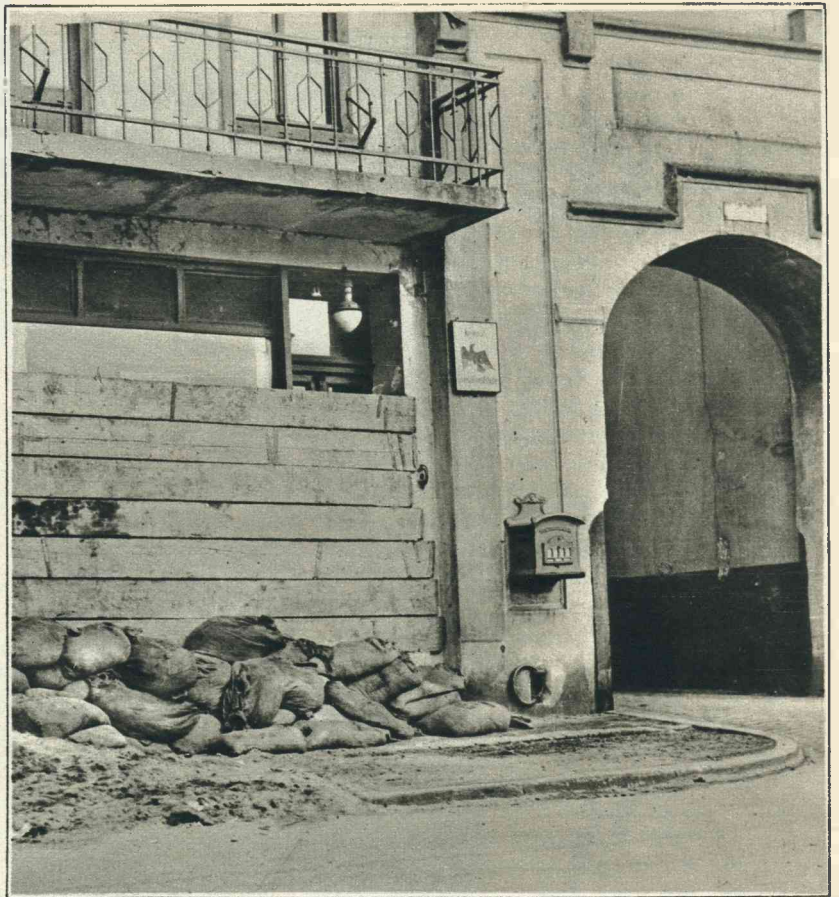

DE LEIPZIGER MESSE. Overzicht der technische Messe tijdens de dagen der voorbereiding.

EMMERIK IN STAAT VAN BELEG. Met schuttingen en zandzakken tracht men in Emmerik de huizen te beschermen tegen de eventuele gevolgen van het kruinende ijs in den Rijn.

Dr. WILHELM VON BODE † Te Berlijn is. 83 jaar oud, overleden dr. Wilhelm von Bode, die zich door zijn arbeid op het gebied van museumwezen en kunsthistorie een wereldnaam heeft verworven. Ook over Hollandsche schilders heeft hij standaardwerken geschreven, „Studien zur holländischen Malerei“, en „Rembrandt und seine Zeitgenossen“.

FOOTNIEUWS

VIJFDE EEUWFEEST VAN JEANNE D'ARC. In Frankrijk wordt het vijfde eeuwfeest gevierd van den krijgstoet van Jeanne d'Arc tegen de Engelsen.

HET EINDE. Zondag drie Maart: het regent — dooi.

DE SPREEK-FILM. Een opname in een redactiebureau, een scène uit de film „Gentlemen of the Press”.

BEZOEK AAN EEN

SPREEKFILM-STUDIO

DOOR FRANZ FRIEDRICH OBERHAUSER

De heer Oberhauser, een onzer medewerkers te Weenen, bereist momenteel de Verenigde Staten. Heden bespreekt hij objectief en helder het filmprobleem vanden dag.

In 's hemelsnaam!" roept de regisseur, nadat hij met een korte handbeweging de drukkende stilte, die al tien minuten in het studio heerschte, afgebroken had, „in 's hemelsnaam, spréékt u toch, präät u... 't hoeft niet 't zelfde woord te zijn, dat in de rol staat, maar zeggt u iets!"

De Ster vindt 't vervelend; hij steekt een sigaret

aan en er zit niets anders op, dan een rasechte repetitie te

houden; in 't film-atelier 'n repetitie, alsof het tooneel was. Wachtwoord, antwoorden en dan nog 't spel... en die Jupiter-lampen! Misschien een vervolgings-scène, 'n rijdpartij, zooals men ze op een tooneel niet vertoon kan. Wijl de Ster, de lieveling van miljoenen menschen, een enkel beweginkje van schrik maakte — wegens een vergissing in de woorden of omdat hij steken bleef — is de opname bedorven en moet nu voor de vijfde maal gedraaid worden. Filmmateriaal gaat verloren, de spreekplaten zijn bedorven en 't werk moet van voren af aan beginnen.

Sinds de geluidsfilm in de mode kwam, heeft de film-industrie zich heel

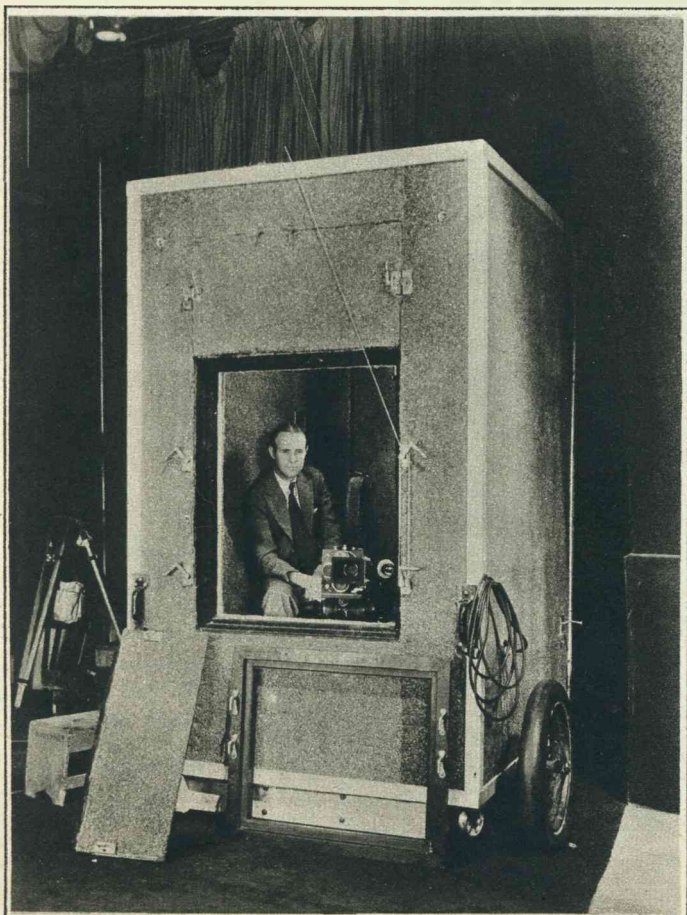
anders moeten instellen. In het studio is 't stil geworden, want ieder woord en iedere klank wordt door de microfoon opgevangen en later in 't theater weergegeven. De regisseur kan niet meer schelden en brullen, de megafoon is nutteloos geworden, de kosten voor een film zijn reusachtig gestegen, doordat nieuwe machines en apparaten noodig werden.

Er moet gerepeteerd worden, driemaal, vijfmaal, tienmaal. Want de film-artist, die tot nu toe slechts stomme rollen speelde, moest plotseling een sprekende tooneelspeler worden. En dat veroorzaakt een heele omwenteling, en in de soort der filmstukken, en in het spel.

Er zijn op het oogenblik drie soorten films: de zwijgende speelfilm, met tekst op 't doek — de geluidsfilm, waarbij men slechts geruischen hoort (locomotieven, instrumenten, wind, paardengetrappel, enz.) met tekst in het beeld — en de zuivere spreekfilm. Het is duidelijk, dat de meest geliefde film-acteurs nog geen spraakkunstenars zijn; zij hebben geen tooneeltong, bovendien kunnen ze slechts in hun moedertaal spreken (dus de Amerikaan enkel Amerikaansch); de film wordt dus nationaal en is in Holland of Berlijn of Parijs niet meer te begrijpen. Helaas spreken ook de meeste filmartisten, die in 't stomme spel fabelachtige dingen presteeren, een taal, een accent, die men nauwelijks verstaat.

Hoe men bij de opname te werk gaat? Vrij eenvoudig:

Er hangt boven de groep der sprekende filmspelers een microfoon, die neemt de woorden op. In een wagentje, dat verbinding met de microfoon heeft, wordt de geluidsstrekte gereguleerd. De man in dat

DE OPERATEUR in zijn op luchtbanden loopende cel, wacht op het sein van den regisseur om de opname te beginnen.

BOVEN DE FILM-ACTEURS hangt de microfoon om elk woord op te nemen.

zijn de vrouwenstemmen van mannenstemmen te onderscheiden.

Spreekt de film-acteur met den rug naar het publiek, dan klinkt zijn stem even luid, als wanneer hij naar de hoorders toe spreekt. Dat irriteert. Alle individualiteit is zoek. Films, zooals we die van Harold Lloyd of Chaplin kennen, zijn als spreekfilm glad onmogelijk, wijl deze artisten slechts bewegingskunstenaar zijn. De spreekfilm is een zeer minderwaardig ersatz van tooneel. Maar

het is nu mode, spreekfilms te produceeren. Ontzaglijke sommen — men spreekt van 200 miljoen dollar — heeft men aan deze mode geofferd en men moet dat geld er weer uit zien te halen. De geluidsfilm daarentegen voldoet wel; daarbij zal 't ook blijven.

In ieder geval zijn de beroemde lievelingen van het filmpubliek nog lang niet gelukkig. Tot nu toe hebben ze gespeeld naar hartelust; maar er nog bij spreken óók — van buiten leeren misschien — heele nachten studeeren?

Intusschen is 't onze aandacht ontsnapt, dat de scène in de studio weer driemaal vruchteloos gedraaid werd. Er haperde iets. De spreekpartijen sloten niet in elkaar. De dialoog was niet geschikt voor den microfoon. Maar eindelijk is 't gelukt. Na de tiende poging! De microfoon wordt met een zak zand hooger getrokken. Een ander tafereel wordt opgezet. De lampen worden verschoven en de pogingen beginnen weer — tot alles klopt. Het filmen is zware arbeid geworden; men kan niet meer zoo wijduit werken als vroeger; voortdurend moet gelet worden op den microfoon, die kleine schelp, die als een zwaard van Damocles hangt, iedere seconde gereed — niet om op hem neêr te komen, maar om zijn zwakste fout op te teekenen.

Geen wonder, dat er nu reeds vele stemmen vermanen, ook aan de film te geven, wat der film is: de film moet geen tooneel willen worden, maar speelfilm blijven!

wagentje kan zich, telefonisch, ook met den regisseur onderhouden. De operateur (die de film draait) zit eveneens in een kastje en krijgt het teeken, dat hij moet draaien, door een lichtsignaal, hetwelk de regisseur met behulp van een hand-apparaatje ontsleept. De film loopt nu, en neemt het spel van de groep of den afzonderlijken artist op; dan begint, eveneens op een teeken van den regisseur, de man in het wagentje en schakelt de microfoon in. Ieder geluid of geruisch, voetstappen, tonen en gesproken woorden worden geregistreerd en nu wordt voortgegaan als bij de fabricatie van gramfoon-platen.

Op draaischijven liggen caoutchouc-platen, waarin de klanken worden gegraveerd. Tegelijk met den microfoon werkt een ander apparaat, dat in den filmrand gaatjes slaat, opdat overeenstemming tusschen de mondstellingen en het gesproken woord worde bereikt. De filmrand ziet er dan ongeveer uit, als de papierrol van een electrische piano.

Al aanstonds kan nu het gesproken tafereel proefdraaien: zien, of ze het doet! Later komt de film in het theater, de gaatjes in den rand grijpen weer in corresponderende tanden, waardoor — eenvoudig een gramfoon! — de weergave geschiedt.

De stemmen klinken precies als in een gewone gramfoon. Doordat ze uit een grooten hoorn komen (een meter lang en breed — en de groote bioscopen in New York hebben er zoo zes, die tegelijk spreken!) worden ze nog dieper, onduidelijker, grof en effen, onnatuurlijk. Nauwelijks

EN DE MAN BETAALT... Chester Conklin, in deze humoristische film, neemt het werk over van z'n collega, die gaat lunchen met Tillie, het meisje, dat ook Chester, zonder hoop, bemint.

ARTISTEN THUIS

Magda Janssens

Midden in de groote handelsstad, in het oudste gedeelte van Amsterdam — een heerenhuis aan den Amstel — woont Magda Janssens, de begaafde en sterke actrice, die langen tijd heeft gespeeld onder de vormende regie van dr. Willem Royaards

en thans speelt in het gezelschap van Louis Saalborn, de leerling van den grooten meester. Haar huis leek mij in verschillende kamers een museum: de echtgenoot van mevrouw Janssens is een hartstochtelijk verzamelaar van antieke beeldjes, schilderijen, alle mooie en interessante oudheden.

Ons gesprek kwam al spoedig op de tooneeltoestanden in ons land. Mevrouw Janssens bleek in dit opzicht geen onverdeelden lof te kunnen geven. Zij vertelde in dat verband over het tooneel in Antwerpen, voornamelijk over de subsidieering.

In Antwerpen heeft men een ruimere subsidieering dan hier: het gemeentebestuur verleent subsidie aan minstens twee tooneelgezelschappen en één opera-gezelschap. Men beperkt zich echter niet tot subsidie; de décors worden bijvoorbeeld door het stadsbestuur bekostigd, terwijl de directeur van gemeentewege een groot salaris ontvangt.

De gemeentelijke zorg strekt zich ook

uit tot de Tooneelschool, de Muziek-Academie en de Academie voor Beeldende Kunsten. De docenten van deze cultuurstellingen worden gesalarieerd door de gemeente. Het aantal lesuren is van dien aard, dat de docenten voldoende tijd kunnen besteden aan eigen studie. De leerlingen die niet in staat zijn de kosten der studie te dragen, kunnen zonder betaling hunnerzijds de lessen volgen. Bovendien ontvangen zij instrumenten en materiaal in bruikleen. Aldus tracht men de anders onoverkomelijke financieele bezwaren voor begaafde leerlingen uit den weg te ruimen.

Een candidaat van de Muziek-Academie bijvoorbeeld, die beschikt over een goed orgaan, wordt in staat gesteld gratis de lessen te volgen. Is het gewenscht, dat hij zijn studie voortzet aan het Conservatoire te Brussel, dan ontvangt hij voor dit doel een beurs. De beurzen worden niet aan één leerling en op van te voren vastgestelde tijden verleend, doch aan allen, die het noodig hebben en die van voldoende talent blijk hebben gegeven.

De steun, die aldus door de overheid aan belovende jongeren wordt gegeven, houdt niet op bij het einde der studie. Wanneer iemand b.v. het Conservatoire in Brussel na volbrachte studie heeft verlaten, heeft hij onmiddellijk een engagement bij de Opera te Antwerpen.

In den loop van ons gesprek vernam ik, dat Mevrouw Janssens een innigen wensch koestert: een eigen gezelschap. Wanneer de financieele moeilijkheden niet zoo talrijk en zoo groot waren, en het risico niet door één persoon moest gedragen worden, zou zij gaarne haar plannen ten uitvoer brengen: een klein maar goed troepje acteurs.

* *

Onwetend en onwillens heeft Mevrouw Magda Janssens de methode in praktijk gebracht, welke vooral Amerikaansche artisten of would-be-artisten meer dan eens gebruiken als reclame: een auto-ongeluk, diefstal van kostbaarheden, overval door bandieten e.d., om de aandacht van het publiek op hun naam te vestigen. De heer des huizes vroeg mij, of ik het laatste nieuws over zijn echtgenoot reeds had gelezen. Op mijn ontkennend antwoord werd mij in een van onze plaatselijke dagbladen een bericht aangewezen. Ik las, dat een Corsicaansche struikroover wegens overval van een buitenlandsche dame tot tien jaar dwangarbeid was veroordeeld. De buitenlandsche dame was mevrouw Magda Janssens, die op een autotocht door den bandiet was aangehouden en gevangen gesteld, totdat een losprijs zou zijn betaald.

Ik keek mijn gastvrouw vragend aan. „Ik weet niet aan wiens fantasie ik dit sensationele avontuur te danken heb,” verklaarde zij lachend, „maar in ieder geval is het fantasie. Ik heb nooit zooiets opwindends beleefd. Misschien ging het over M. Janssens, en heeft de betrokken journalist of zetter er Magda Janssens van gemaakt.”

Na het gezellige thee-uurtje deed mevrouw Janssens mij uitgeleide. In de gang kwamen wij langs 'n groote ets van den Antwerpschen toren. „Ja,” zei zij, „een enkel souvenir aan Antwerpen wil ik in mijn nabijheid hebben, maar overigens trekt mijn hart niet naar de Schelde-stad. Soms reis ik daarheen, maar telkens ben ik dan blij, dat ik hier terug ben, in mijn eigen huis in Amsterdam.”

L. C.

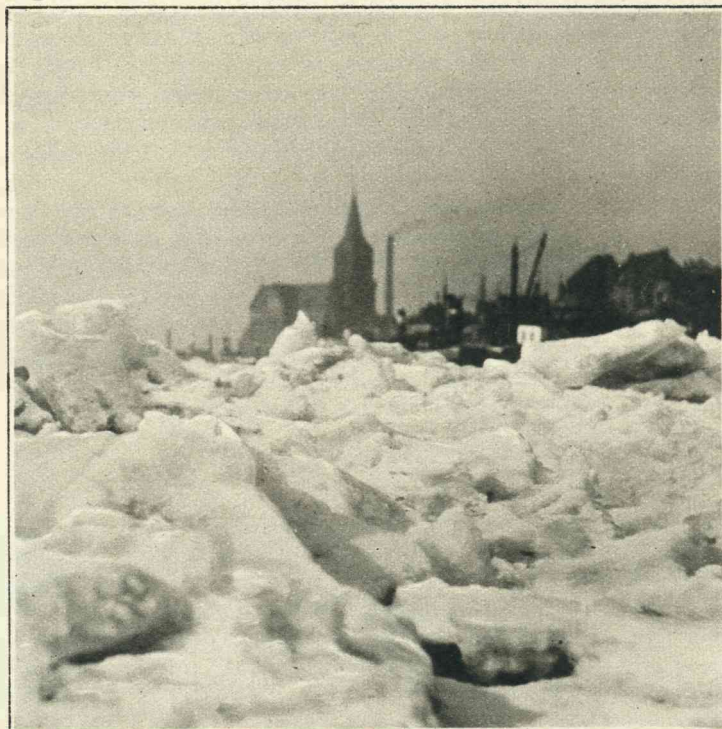

IN PULCHRI STUDIO te 's-Gravenhage wordt tot 20 Maart 'n eere-tentoonstelling gehouden van werken van H. J. Haverman, oud-voorzitter van Pulchri Studio. Hier-naast een zijner werken: Binnenplaats te Antwerpen.

DE CHINEESCHE GEZANT. Wang Kouan Ky, zal binnenkort ons land gaan verlaten.

HET KRIJNDE IJS in den Rijn, dat Emmerik bedreigt. Op den achtergrond de toren van Emmerik.

PERSONEN EN FEITEN

Z. EXC. DR. J. C. KONINGSBERGER, minister van Koloniën, heeft te 's Gravenhage de algemeene commissie geïnstalleerd voor de Nederlandsche deelneming aan de koloniale tentoonstelling in 1931 te Parijs. Van links naar rechts de heeren: F. Vester, Ir. E. de Kruyff, Z. Exc. mr. D. Fock, minister Koningsberger, mr. A. Swart, A. Marmelstein; staand dr. L. v. d. Waals, prof. dr. L. Cosquino de Bussy, dr. L. Lovink en P. Mooyen.

L'AFRICAINNE

HET EPOS DER OFFERENDE LIEFDE

Hooft, hoe Selica, koningin en slavin, wist lief te hebben, te offeren en te sterven. Het was Vasco di Gama dien zij liefhad — hoewel deze haar en Nelusco in slavernij had meegevoerd naar Portugal. Zij leed, toen zij Vasco voor den Raad des Konings zag gedaagd als een schuldige, als een leugenaar. Men wilde hem geen gelegenheid geven, een nieuwe ontdekkingsreis te ondernemen. Daar zorgde Don Pedro wel voor!

Want Don Pedro had gesnuffeld in de papieren van Vasco, en zich voorgenomen, het groote plan zelf uit te voeren. En 't kwam Don Pedro maar wát goed gelegen, dat Vasco woedend werd, en den Raad uitschold, en tot eeuwige kerkerstraf werd veroordeeld! Zóó immers werd Vasco het gemakkelijkst gescheiden van zijn geliefde Ines, die dan wél zou gehoorzamen aan het bevel des konings: dat zij de bruid moest worden van Don Pedro!

Selica was er getuige van, hoe Vasco beroofd en veroordeeld werd, en zij leed, maar zweeg. Zij wilde niet vertellen over haar land noch over de reis, die zij gemaakt had. Maar zij zweeg niet, toen Vasco lag te verkommeren in een kerker. Zij zong hem liederen toe, en hielp hem den weg terugvinden, waarlangs haar vaderland te bereiken zou zijn. Vasco kuste haar ten dank — maar het gaf Selica meer pijn dan vreugde, want de kus der liefde was het niet.

En groot verdriet moet 't Selica gedaan hebben, dat Vasco haar als slavin ten geschenke gaf aan Ines, toen deze een bezoek bracht in de gevangenis met een droef-blij bericht: dat zij Vasco's bevrijding had verkregen — tegen dezen prijs echter, dat zij haar hand schonk aan Don Pedro. Wat baatte nu Vasco de vrijheid? Zijn bruid verloren — en zijn levensdoel! Hij moest het aanzien, dat Pedro opdracht kreeg, verder te zoeken naar de vaart om de Kaap, en tot gouverneur der nieuw-ontdekte gebieden werd benoemd.

En Pedro kende de gevaren niet! De vloot zou slinken, vergaan... en dat terwijl Ines bij Pedro aan boord was! Vasco ging met eigen schip de vloot na, en kwam juist op tijd om te beleven, hoe door inboorlingen van Selica's nationaliteit alle Portugeezen werden vermoord. Slechts de vrouwen werden gespaard — dank zij de bescherming van Selica — en Vasco had zich verborgen weten te houden.

Selica werd opnieuw als koningin gehuldigd — en zij moest bezweren, dat geen vreemdeling den heiligen bodem betreden mocht. De eerste echter, tegen wien zij dien eed moest houden, was Vasco. De koningin zag maar één middel om den vreemdeling te redden, en dit middel greep zij aan: zij gaf voor Vasco's echtgenoot te zijn. Maar zoodra het huwelijksfeest was gevierd, liet Selica Vasco vrij: hij mocht ongehinderd naar zijn land terugkeeren.

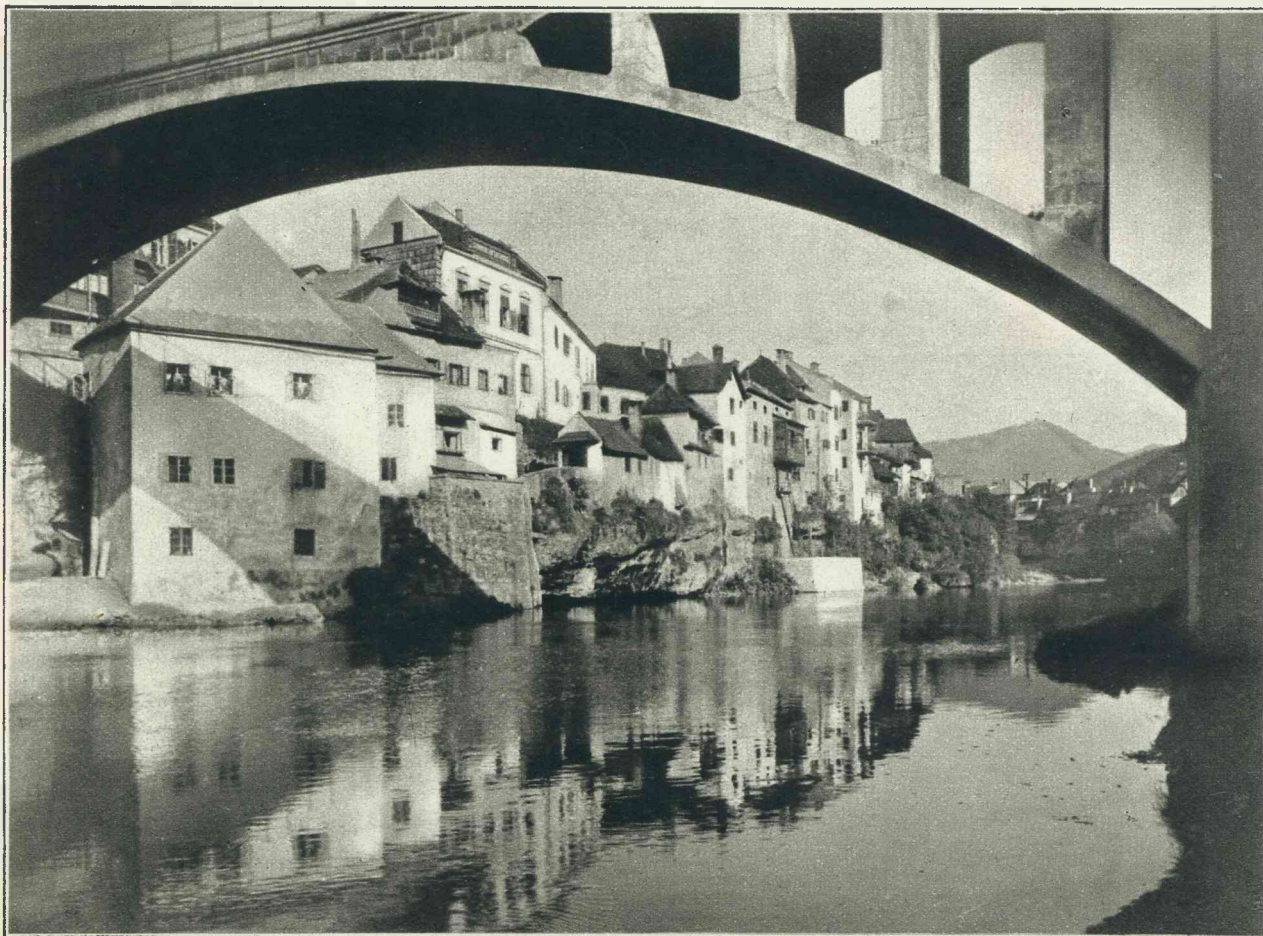
Diep ontroerd gaf Vasco zijn voornemen te kennen, het verleden te vergeten en zich verder geheel aan Selica te wijden. Maar daar vernam hij uit de verte de stem van Ines.

Was het haar laatste groet van Boven? Vasco waande haar dood — maar zij leefde. En zij kwam tot Selica om mede te deelen, dat Vasco aan zijn redster moest behooren. Eigen geluk offerde zij gaarne uit liefde en dankbaarheid.

Maar Selica nam het offer niet aan! Zij wist, dat Vasco Ines liefhad en niet zou ophouden haar lief te hebben — zij worstelt tegen zichzelf, en dwingt zich tot zelfverloochening. Aan Nelusco gaf zij bevel, de beide gelieven aan boord te brengen, en bij de afvaart zat zij zelve onder den manzanillo-boom op de kaap, om het wijkend vaartuig en haar vluchtend geluk na te oogen.

Diep bedroefd, zonder hoop, ziet Selica uit over de zee, en zij roept haar geliefde vergiffenis na. Van den boom echter vallen bedwelmende bloesems, en de geur ontleent haar langzamerhand het bewustzijn. Zij meent de muziek der sferen te hooren; Brahma, in stralend kleed gehuld, neemt haar op in zijn rijk; een wolkenwagen brengt Vasco tot haar, en in zoeten waan zinkt zij dood neer.

Muziek van Giacomo Meyerbeer 1791-1864.
Eerste opvoering:
28 April 1865 te Parijs.

DE SCHOONHEID VAN OOSTENRIJK. Gezicht op Waidhofen aan de Ybbs.

IN DE DUINEN BIJ HAARLEM werden door de Motorbrigade onder leiding van kapitein Reuwerkamp oefeningen gehouden met een zeswielige Fordtruck met afneembare rupsband. Veertien personen en een houwitzer van 5000 K.G. werden door de truck tegen een helling van 50° opgetrokken.

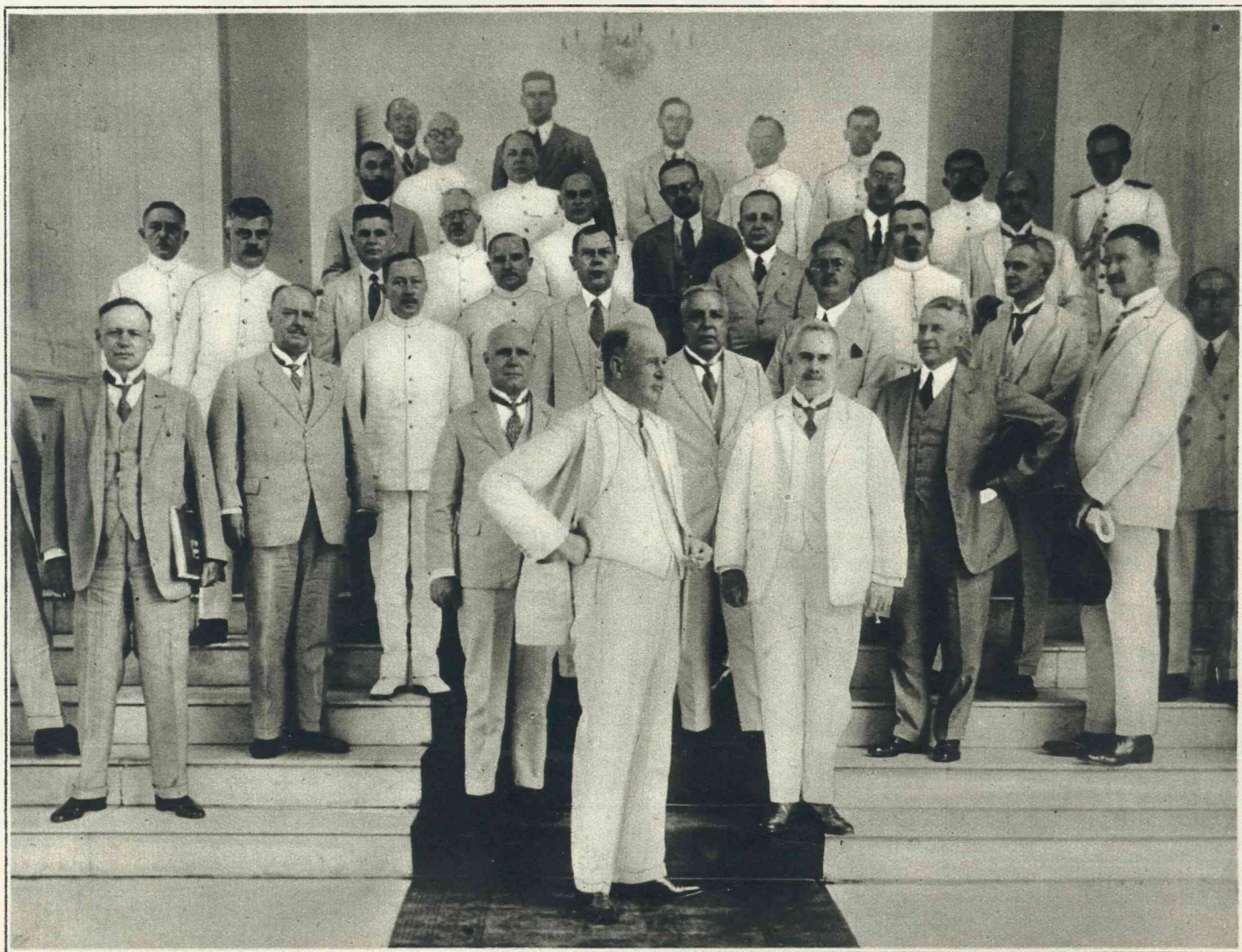

MR. A. BARON VAN WIJNBERGEN heeft 8 Maart zijn zestigsten verjaardag gevierd. Op 19 April a.s. is hij 25 jaar lid der Tweede Kamer.

FOTO-NIEUWS

DE BESTUURSCONFERENTIE in Ned. Oost-Indië. In het midden op den voorgrond Z. Exc. Jhr. mr. A. C. D. de Graeff, gouverneur-generaal; links van Z. Exc., gouverneur Hillen; rechts van zijn Z. Exc., gouverneur v. Gulik; achter Z. Exc., gouverneur Jasper; geheel links gouverneur v. d. Jagt; derde van links gouverneur Hardeman.

DE BLAUWE OOGEN VAN DEN KEIZER

Een intrigue, vooral een intrigue — wat romantiek, hier zelfs nu en dan een beetje zwoel en overbodig sensueel — een paar kleine karakteristieke Molnártjes, die schrijver's satyrieken geest debiteeren ten eigen of anderer koste, een enkelen keer wat goedkoop, maar meestal verrassend fijn van nieuwe, spontane trouvaille — enkele lichtelijk gechargeerde typen, die op den achtergrond het blijspel een paar lichte toetsen geven van farce: we wisten wel, uit wat er vroeger al van Molnár op Hollandsche planken verscheen, dat hij ons een avond amuseeren zou.

Moderner auteurs hebben het wel verstaan, iets wat we haast durven noemen een krachtiger rythme te brengen, zelfs in

het blijspel — Molnár's stijl houdt den rustiger gang van den tijd, waaruit hij zijn figuren kiest, maar bij dien gematigden tred houdt toch de intrigue ruim voldoende geamuseerde spanning een heelen avond levendig.

De romance is hier die van den eenvoudigen, maar aantrekkelijken huzaren-ritmeester, dien het hautaine vorstinnetje tracht te versmiden, al gaat haar straks het warme leven boven de harte leer, als de mystificaties van den laconieken, doortastenden officier haar schaakmat zetten; de satyre geldt hier voornamelijk zoowel aristocratische zelfingenomenheid als het slaafsch ontzag voor de gunst van den monarch onder dweeperige hof-dignitarissen.

Cor van der Lugt Melsert's talent heeft een bijzonderen hang naar het laconieke, dat hem een volledig zuivere creatie van ritmeester Barnadeed geven: Annie van Ees vindt gelegenheid om in hare veeleischende rol van vorstin Olympia nieuwe proeven te geven van de veelzijdigheid en gaafheid van haar talent, al was zij minder sterk in enkele scènes van het tweede bedrijf. Onmiddellijk naast hen moet Juliette Roos genoemd worden, die, beter dan Louise Kooiman, karakteristiek wist te geven aan haar satyriek partij (vorstin Plata-Etting).

Wanneer we het tableau completeeren door Anton Roemers,

Ludzer Eringa en Piet Bron te loven voor de wijze, waarop zij, zonder te veel charge, hun 'tje volhielden, al was de laatste wat slap in het eerste bedrijf, dan blijkt daarmede, dat de regie hier een stevig en straksluitend geheel verkregen heeft, door een zeer evenwichtige bezetting van de overigens niet zeer vele partijen.

Ik wil hier een kleine „boosheid zeggen" aan het adres van sommige tooneelvertalers: er zijn er, die eens moesten „betrachten", waar „het zich om handelt", wanneer onder beschaafde Hollanders gesproken wordt over barbarismen.

F. D.

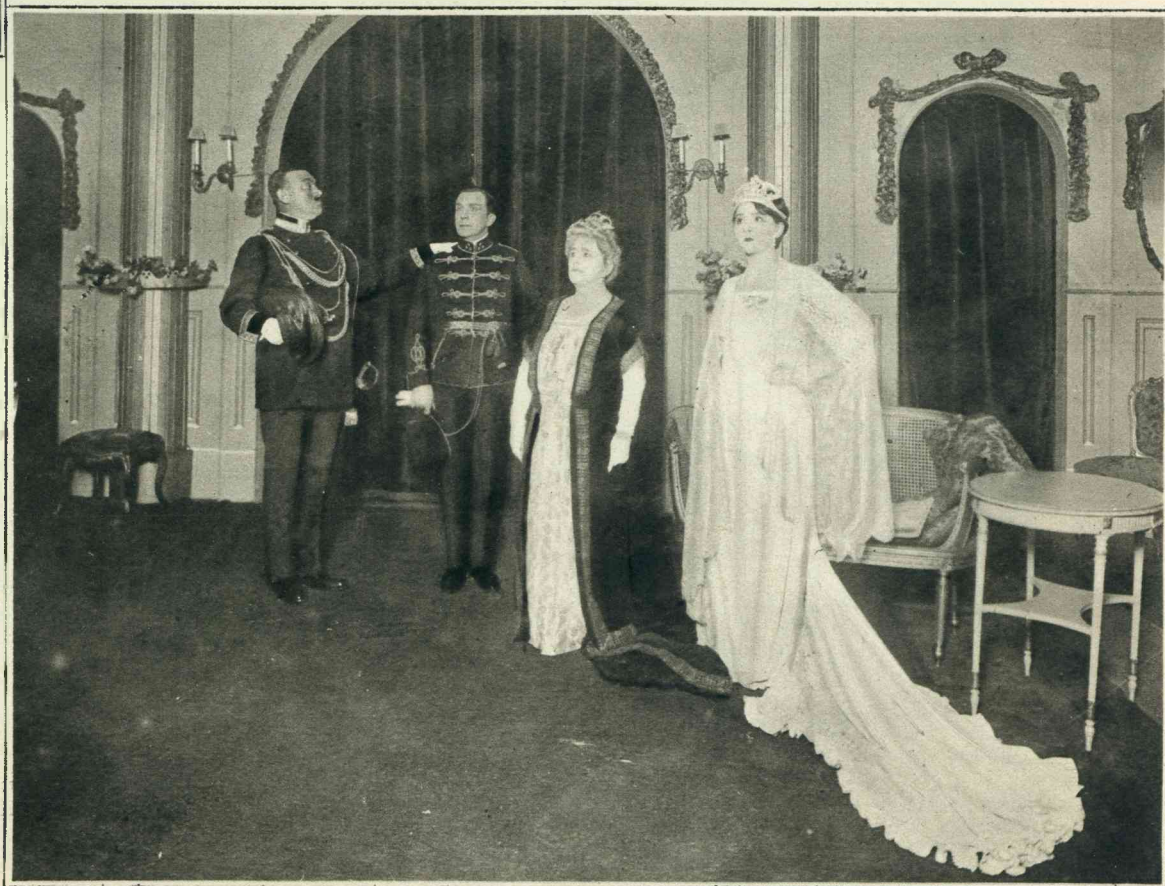

De grappige scène als Vorst Plata-Etting aan het ontbijt zijn weinig daarmee ingenomen dochter Olympia een compliment van den Keizer letterlijk uit zijn notitieboekje voorleest. Van links naar rechts: Annie van Ees als Olympia, Anton Roemer als Vorst Plata Etting, Ludzer Eringa als neef Albert, Juliette Roos als Vorstin Eugenie Plata-Etting en Louise Kooiman als de stekelige Lina.

Cor van der Lugt Melsert als de huzaren-ritmeester Barna, die hardnekkige consequenties knoopt aan zijn flirtation met vorstin Olympia.

De arrestatie van ritmeester Barna als internationaal oplichter, dadelijk na zijn afwijzing Piet Bron als luitenant Krehl van de gendarmerie. Cor van der Lugt Melsert als ritmeester Barna, Juliette Roos als Vorstin Plata-Etting en Annie van Eers als Olympia.

GLETSCHERS AAN HET NOORDZEE-STRAND. Een historische foto (tegenlichtopname) van den Hollandschen Pool-winter 1929.

STADS- SPROOKKJE

DOOR
WIL
JANSE

ER zat 'n klerk onder 't stadhuis te schrijven.

Z'n lessenaar en hooge kruik stonden in het sous-terrain. onder de trouwzaal.

Door de bovenste helft van z'n raam — met aan de buitenzijde dikke ijzeren tralies — kon hij de beenen zien van de voorbijgangers die over het trottoir gingen.

Van tijd tot tijd had er wel eens een jong klerkje bij hem gezeten. Maar na 'n poosje was die dan altijd bevorderd. Eén van die jongens — van jaren en jaren geleden — was nu directeur van Openbare Werken. Maar *hij* keek nog steeds iederen dag naar de voorbijgaande beenen.

Hij was 'n simpel man.

Als men hem aansprak, kuchte hij deemoedig achter z'n hand.

Maar er was één groote verwondering in hem.

Iedere week een paar maal hoorde hij in den loop van den morgen voetengeschuifel boven z'n hoofd. En hij wist, dat er 'n gelukkig paartje door de trouwzaal schreed. En hij vroeg zich af, waarom *hij* nooit daar geloopt had met 'n lief wit bruidje....

Maar met 'n moe glimlachje en 'n strijken van z'n aarzelande hand over z'n kalen schedel verontschuldigde hij alles en allen, zichzelf het meest.

Nu zat daar die klerk onder het stadhuis, te schrijven.

En toen het tegen zes uur liep, viel hij in slaap, voorover op z'n lessenaar, met

z'n vulpen achter z'n oor, met z'n handen plat gespreid op de statistieken.

Hij sliep. En hij werd half wakker, toen hij de stadsklok hoorde slaan. Nog met z'n oogen dicht telde hij.... negen.... tien.... elf.... twaalf....

In schrik tastte hij naar z'n pince-nez, die scheef gezakt was, en naar de vulpen achter z'n oor.

Door de bovenhelft van 't raam viel 'n vierkant stuk licht van 'n straatlantaarn op z'n kathedr. Maar de rest van 't vertrek was donker.

Toen hoorde hij 'n zucht.

De klerk kuchte z'n kuchje achter z'n hand, in de hoop, dat 't dat was geweest. Maar 't was 'n menselijke zucht, diep en zwaar....

En hij hoorde ook een ketting rammelen.

De klerk prutselde met z'n vingers aan z'n horlogeketting, in de hoop, dat 't dat was geweest.

Maar 't was gesleep van 'n zwaren ijzeren ketting over den steenen vloer.

En toen kwam er uit 'n donkeren hoek 'n gestalte naar hem toe.

Het was de gestalte van 'n man. De ketting, met 'n zwaren ijzeren kogel, was om z'n enkel gesmeed. Hij had 'n gescheurd vaalbruin hemd aan. Z'n haren en z'n baard waren verward en lang. Z'n oogen stonden hol, maar brandden als vurige kolen.

Koppig bleef de klerk z'n eigen angst negeren. Z'n vulpen schrijvensree, vroeg hij schuchter:

„... Komt mijnheer misschien 'n kind aangeven? ...”

Maar toen klom hij toch van z'n kathedr. en achteruit schuifelend, drukte hij zich plat tegen den muur naast het raam. Door z'n bibberende wimpers keek hij den vreemde aan.

De gevangene tegenover hem hief den wijsvinger op, en zei:

„Luister! de Bruid!”

Boven hen, van 't eene einde der trouw-

zaal naar 't andere, gingen schreden: 'n zware, plechtige mannestap, en 'n lichte zwevende daarnaast en met zacht gesleep van een vrouwenkleed. En muziek begon te tinkelen, fijn, van cithers en luiten. En 'n heldere mannestem zong:

„... Die liefste jonst van erderijch,

dats minne

van tweën, die bliven eens ghelijc van zinne ...”

Het lied eindigde in gejuich van veel stemmen. En er kwam geschuifel en getrappel van veel voeten dooreen, er klaterde handgeklap, bekers rinkelden tegen elkaar.

„De Bruid!” herhaalde de gevangene. „Mijn Bruid ...”

De klerk knikte, en glimlachte. Want ondanks z'n angst dacht hij aan Netty Tersteegh ...

Rammelend sleepte de gevangene z'n kogel nog dichterbij. Z'n magere groezele hand greep de lapel van het colbertje van den klerk. Hij fluisterde schor.

„Mijn bruid! ... Zij viert feest met hem. ... mijn bruid!”

Hij schudde z'n kop, zwaaiend met z'n wilden baard. Z'n vinger wees aldoor naar boven, waar het voetengeschuifel, het zingen en lachen bleef duren.

„Eens was dit huis het grafelijk slot. Dat is eeuwen geleden. Rondom, waar nu de steenen straten liggen en de rijen vierkante huizen, strekten zich toen weilanden uit, en akkers. Daar, naar 't westen, lagen dichte bosschen, en daarachter de duinen. Wie op den kleinen toren klom, kon de zee zien liggen. Hoe vaak ben ik zelf niet naar boven geklauterd, als ik de zakken meel op 't slot had gebracht, en den wachter had omgekocht ... Hoe genoot ik dan van dat wijde, wijde om mij heen, en droomde dan van 'n even wijd geluk! —

Mijn molen stond niet ver weg, tusschen de sompen, niet meer dan twee steenworpen noordwaarts ...”

De klerk knikte gediensig.

„Oudheidkundig museum „de Molen”, toegang vijf-en-twintig cents, alle werkdagen van tien tot vier, behalve 's Zaterdags,” dreunde hij met 'n neuzige stem.

„Zij woonde 'n dagreis ver, op 'n hoeve.

Zij was . . . o! welk meisje droeg blonder, droeg langer vlechten dan zij! . . . Welk meisje had zulk 'n lieven zachten gang! . . . Welk meisje kon als zij licht en wuivend in de duinen staan! . . . Of klein en liefelijk zitten in de boot, die haar vader de sompen in kwam roeien! . . . Haar oogen waren lichtblauw, en leken wel met goud bespat — zooals ik soms de zon had gezien, als ik op den kleinen toren stond . . . Op hooge feestdagen kwam zij soms de Mis hooren op de slotkapel, met haar moeder . . . Dan stond zij achteraan tusschen de vrouwen en meisjes van de boeren en hoorigen. Maar zij leek in haar simpel kleedje 'n jonkvrouw en haar gezichtje zoo vroom en aandachtig als 'n heilige maagd! . . .

De gevangene was nu ineengedoken gaan zitten op den steenen vloer. Z'n ruig hoofd hield hij tusschen bei z'n handen. En z'n stem was zacht en mild, in verre herinnering.

Langzaam klauterde de klerk weer op z'n kruk. Kinderachtig speelde hij met 'n vloeiblad. Achter de glazen van z'n pince-nez dwaalde 'n dwaas en vergoelijkend lachje.

„Netty Tersteegh was óók zoo 'n lief ding . . . En dat is óók heel lang geleden . . . Wel geen . . . geen eeuwen, ziet u. Ik ben maar 'n eenvoudig ambtenaar. Maar toch, laat 's kijken, ik ben nu acht en vijftig, en toen vijf en twintig, dat is dus drie en dertig jaar terug . . . Tja, ik heb machtig veel van dat kind gehouden . . . Ze had van die lieve smalle schouder-tjes, en ze tripte zoo . . . zoo koket . . . Ik kan dat alles niet zoo goed zeggen . . . maar ik dacht: als dat eens m'n vrouwtje mag worden, dan zal ik heel m'n leven echt gelukkig zijn! . . . Maar tja . . .

„Gelukkig! . . .” herhaalde de gevangene. „Zij was mijn wijd geluk . . . Hoe dikwijls heb ik de dagreis gemaakt naar haar vaders hoeve, alleen om haar te zien staan in 't licht van de ondergaande zon, tegen den donkeren hofmuur, onder 't ruige rieten dak! . . . En eens! — eens heb ik m'n zwaar molenpaard geroskamd, tot er geen smetje, geen stofje meel meer op z'n glanzende huid kleefde, — en met haar vóór mij op het deinende paardelijf, zijn we dwars door de bosschen en moerassen gegaloppeerd, naar 't dorp waar 't jaarmarkt was. Den ganschen dag hebben we daar feest gevierd, we hebben er gedronken van 't frissche bier, we hebben gekeken naar de degenslikkers en potsenmakers. En ik kocht haar een goudbestikten gordel . . .

„Ik heb 'ns voor Netty 'n zakkammetje gekocht, van wit been met mooie roode bloemetjes d'r op geschilderd. Maar ik heb er drie weken mee in m'n zak geloopt, omdat ik 't haar niet durfde geven. Want ik stond wel iederen avond in de Voldersstraat te wachten, om haar uit den winkel te zien komen — ze was verkoopster bij Martens en Sickmann, afdeling wollen stoffen — maar ik durfde haar niet aanspreken. Ze zag soms niet eens, dat ik m'n hoed afnam . . . Later heb ik 'ns 'n gelukkigen Zondagmiddag gehad. Toen zijn we samen al de singels omgewandeld, en den Veenweg, heelemaal tot Bloemenhof. Daar hebben we in de rieten stoeltjes gezeten, en port gedronken. En toen heb ik haar ook dat

kammetje gegeven . . . De muziek speelde „Love me and the world is mine . . .” Tja, de wereld, dat hoefde nou niet . . . Maar als ik naar d'r lieve reine gezichtje keek, dan dacht ik toch: ik ga hard studeeren, en veel examens doen, dan kan zij 'n mevrouwtje worden . . . Maar ik heb m'n studie er aan gegeven, want 'n half jaar later was ze verloofd met 'n zoon van mijnheer Sickmann, — die was erg rijk . . .

MAANDOOD

*De maan legt haar zilveren hoofd
op twee zwarte wolken te ruste.
de hemelscharen, gesust,
dringen bijeen om haar bed.*

*De maan is een oude koningin,
die langzaam sterft op twee zwarte kussens,
met geestenadem zuchten slakend
als roerloos spokende wilgeboomen:*

*Keizerlijk bleek is
de doode maan, stervend maar nooit
dood, met heur haren hagelblank,
blank als een eeuwig blank vel.*

*Coquet tot het einde,
gepruikte Elisabeth, koningin,
schalksch, gepoederd om te bewijzen
de kuisheid des doods.*

*Om kuisch te toonen zichzelf: haar dunne
schrander mond maar nauw bewegend
mompelt zij zelve het bulletin
van haar onsterfelijkheid.*

*Tot, gehelmd als een Noorman,
de zwarte gezant
fluistert zooals een nachtmot
fluisteren zou langs den vloer.*

*En de oude koningin hoort
niets meer dan den klank
der duisternis in haar ooren
en duisternis overal rond.*

JOSEPH
AUSLANDER

„Ik had mij van hoorigheid losgekocht. Mijn molen verwachtte haar. Haar lachen hoorde ik in 't knerssen van de as! . . . Maar de burchtgraaf begeerde haar . . . Hij voerde haar mee op z'n verre tochten door 't Sticht en Twente en Friesland. Toen zij terug kwam, was ze zijn bruid. Hij had haar in den adelstand verheven. In de slotkapel zou 't huwelijk gesloten worden. . . Maar toen . . .

De gevangene sprong op. Z'n oogen brandden weer.

„Langs de sompen stonden 'n paar hutten van hoorigen, die de fuiken legden voor den graaf . . .

„Sompsteeg,” knikte de klerk, „voorbij de Plasmolenstraat, kadaستر EQ 698 tot EQ 702, onbewoonbaar verklaard.”

„In een van die hutten had ik mij verborgen, 'n ochtend, dat zij uittrokken voor

'n rit. Onverwacht sprong ik te voorschijn, en sleurde haar van 't paard . . . Eén heerlijk oogenblik hield ik haar in m'n armen . . . Zij schreide — was 't van geluk of van angst? — Toen overvielen mij de knechten van den graaf. Zij hebben mij hier opgesloten, en aan den ketting geklonken . . .

„Ik ben haar óók nog wel 'ns tegen gekomen. Toen ging ze 'n eindje fietsen met mijnheer Sickman. Maar ik heb haar d'r toch niet afgetrokken . . . Wel heb ik m'n heele leven hier moeten zitten, maar dat komt, omdat ik geen examen meer heb gedaan . . . en dat is toch eigenlijk óók haar schuld geweest, ten minste . . . 't lieve kind zal 't wel niet geweten hebben . . . Al die jaren ben ik aan haar blijven denken . . .

De klerk haalde z'n zakdoek uit, veegde de glazen van z'n pince-nez schoon, en dopte even aan de binnenhoekjes van z'n oogen. Toen kuchte hij achter z'n hand.

„Als er boven 'n paartje trouwde, dan hoorde ik altijd, altijd opnieuw Netty d'r voetjes gaan . . . En dan zag ik 'n wit bruidskleedje . . . en 'n sluier om haar lieve smalle schouder-tjes wolken . . . En dikwijls was ik dan, o 'n heel klein oogenblikje, gelukkig . . .

„Het geluk schrijdt boven ons!” zei de gevangene somber. „Maar wij zitten hier gekerkerd, en sleepen 'n ijzeren kogel aan den voet! Hoor . . .” Luisterend met ingehouden adem, keken zij elkander aan.

Boven hen begon weer muziek te tinkelen, fijn en scherp als vallende stukjes glas in de nachtsilte rondom. Er deinde 'n langzaam hoofsch ritme in. En vrouwenvoeten gingen in dat ritme mee, en 't sleepen van 'n ruischend kleed . . .

De gevangene verbleekte. Woest deed hij 'n stap in de richting van de deur. Maar de ketting trok, en hij viel.

„Ik zal je helpen!” riep de klerk. 'n Ongekende moed flikkerde in z'n kleine oogjes. Hij greep z'n nagelvijltje, en zette dat op den enkelring. Het roestige ijzer was spoedig door. Met de handen brak hij den ring in twee stukken.

„Kom!”

Samen snelden zij naar de deur. Die was aan de buitenzijde gegrendeld . . .

Boven tinkelde muziek, en schreed het geluk . . .

Toen groeide de moed van den klerk tot reuzenkracht! Hij greep den ketting met den kogel, en slingerde die naar de deur . . . 'n Bonkende slag deed 't stadhuis trillen . . . Maar de deur sprong los, en week wijd open . . .

Daarachter bloeide een wit en heerlijk licht . . .

„Naar het geluk!”

„'t Witte bruidje! . . .

Schouder aan schouder stormden zij hun geluk te gemoet.

Den volgenden morgen in de vroege kwam de stadhuis-conciërge bleek van schrik naar buiten gehold, en riep 'n politie-agent aan.

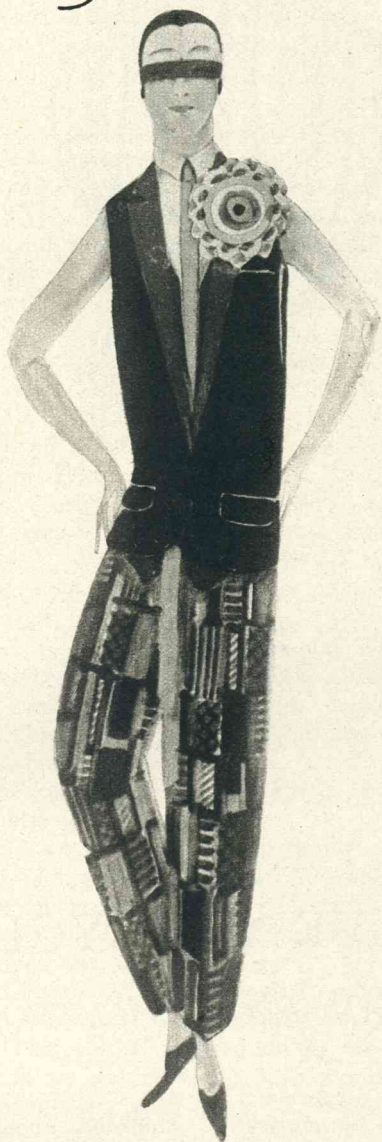
„Kom 'ns gauw mee! 'n Klerk, die oude van onder de trouwzaal, ligt dood op den drempel van z'n kantoor-tje! . . .

Artistieke Kleeding

voor het gecostumeerde Bal

door Jan D. Voskuil

Wie een maskeradepak naar eigen idee vervaardigt, is heel wat verder op den goeden weg, dan de gemakzuchtige pronker, die toevlucht zoekt bij een huur-ling. Niet alleen brengt zulk een plunje op dit aardige feest van surprises geen verfrissching, omdat zij tot den laatsten draad is afgekeken, ook zal zij allerminst „aange-goten” zitten. Trouwens, het vage beeld van een rij onbekende zich warm gedanste voorgangers, aan wie het pak reeds eerder gastvrijheid verleende, zal den feestvierder niet geheel op zijn gemak stellen. Wanneer wij ons aan al deze onplezierige gewaar-wordingen wenschen te onttrekken en bovendien niet de kans willen loopen, op den bewusten avond eenige evenbeelden te ontmoeten, dan dienen wij zelf een toilet te ontwerpen. Het eenvoudigste pak, dat naar eigen inzicht gemaakt is, blijft

FEMME A LA MODE. Costuum van zwarte en roode liberty.

genoegelijke hoespartij ontketenen. Evenmin als in deze vrij grove aardigheden werke-lijke humor te vinden is, kunnen wij schoonheid ontdekken in de traditioneele rose of hemelsblauwe gazen jurken der liefstallig gevleugelde elfjes, aan wier nuchtere on-schuld nog nooit iemand getwijfeld heeft. Ook allerlei dubieuze loovertjes en sterren van blinkend goudpapier geven nog geen waarborg voor de artisticeit van het pak.

Onder de gekleurde afbeeldingen in het masker-album vinden wij verscheidene voor-beelden van kostuums, die met smaak ont-worpen zijn. Wat ons allereerst in deze teekeningen treft, is de eenheid van ge-dachte, welke de ontwerpers, zonder droog of vervelend te worden, in hun werk ge-handhaafd hebben. De pittige lijnen en kleuren vertoonen een frissche voordracht; zij bezitten een eigen stijl. Hun flinke en

VLINDER. Beschilderde zijde met zilver-lamé.

altijd honderd procent meer waard, dan de prachtigste praal die . . . geleend werd. De bekende figuren, welke op elk bal terug-keeren en alleen verveling brengen, hebben geen recht op onze belangstelling, omdat zij het aardige karakter van het gekostu-meerde bal volkomen bederven. Juist de verrassingen, de onverwachte, oorspronke-lijke verschijningen maken het gekostu-meerde bal pikant. Toch worden wij nog te vaak op oudbakken waar getrakteerd en we moeten ons werkelijk tot lachen in-spannen, willen wij niet voor zuurpruimen worden aangezien, wanneer de goedkoope grappen zich herhalen, zooals de ouder-wetsch gekleede „oude dame”, die met den sloffenden Charley Chaplin een ronde-dansje waagt of een vrijpostig kellner, een hoofdsche ridder, een gepoederpruikte rechter, die met een paar apachenmeiden en een deftige hofdame uit de 18de eeuw een

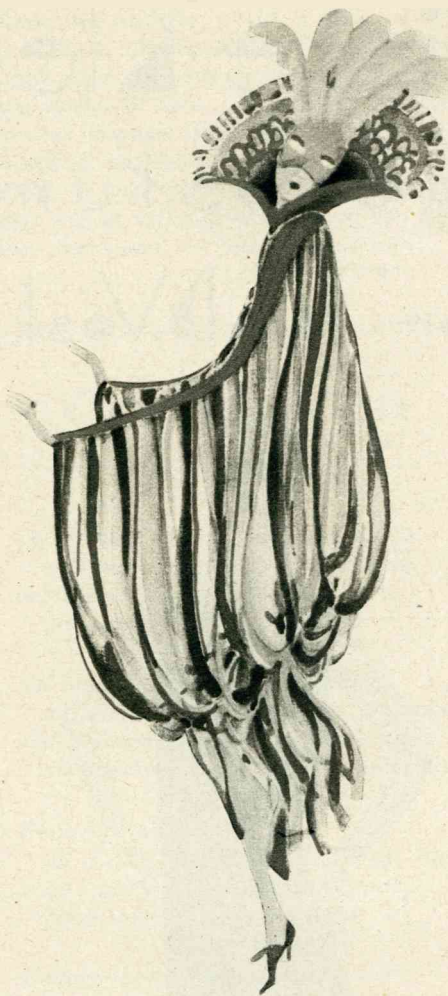
PAGE. Costuum van fluweel en zijde, muts van fluweel.

sprekende kleurvakken zijn berekend op het avondlicht, waaronder de zwakke nuances meestal verflensen. Deze kostuums zullen effect maken, en dit laatste eischt vooral het pak voor het gekostumeerde bal. Want het is een feest van uitgelaten vreugde en hierbij past niets zoo goed als bonte kleuren.

Deze ontwerpen weten te boeien, omdat zij evenwichtig en kernachtig van vlakverdeling zijn, beschaving bezitten en het karakter van de figuur, die zij moeten dienen, accentueeren. Hun oorspronkelijke opvatting is niet verstrooid door 'n prutserige detaillering, zij bleef behouden in een markante lijn. De puntig geteekende figuurtjes op den omslag van 't „Masker Album” geven reeds een goede belofte voor den inhoud en in de bonte rij van fantastische kostuums worden wij door menig geestig ontwerp verrast.

Daar is de gedistingeerde „modieuze vrouw” in het eenvoudige colbert, welks vuurroode revers coquetteeren met een decoratieve kunstbloem, terwijl de sierlijke voetjes, als een lieve verrassing, uit de ruime pijpen van de pantalon te voorschijn komen: de ranke „vlinder”, met het pittige rokje en het smalle lijfje, welke herinneren aan de dunne taille van de kapel en waarop de donkere en licht gekleurde hoekige motieven de beweging van het fladderen weergeven.

Gelukkig behoeven wij ons hier niet te ergeren aan de traditioneele, kinderachtige gazen vleugeltjes, die bovendien ook onpractisch zijn, en zonder twijfel zal het vlugge figuurtje van dezen vlinder, zich in „de

Phantasie-domino

bonte winckel” van het bal weten te handhaven. De „Domino” waarin partij getrokken werd van de schoone vormen van het menschelijk lichaam, vertoont een mooie variatie op een alledaagsch kostuum.

Wanneer we geen pak hebben, huren wij een domino en er is moeilijk een prozaïscher omhulsel te bedenken dan dit zwarte kleed. Maar de ontwerper van een zwart-rood kostuum kan aan een oud idee nieuw leven geven, door den eenvoud van het donkere kleed en den mantel, die met een enkele bies en wat statige franje van dof goud wordt afgezet.

Een strik en de muiltjes, eveneens van goud, schenken met de wijnroode voering van den mantel en de helroode handschoenen een levendige noot aan het deftige zwart, terwijl heldere bloemen luchtig op den tooi van het hoofd en speelsch op de lange kousen aangebracht, een schalksche uitdrukking aan de geheele verschijning geven. Bijzonder decoratief en min of meer architectonisch van bouw is het kostuum van „de page”, met zijn roode, blauwe en gele tinten. Deze enkele voorbeelden bewijzen ruimschoots, dat een maskeradepak mooi kan zijn, mits zijn ontwerper kunstzinnig is.

Wanneer een artiest voor 'n gekostumeerd bal alle toiletten zou ontwerpen, lijkt het mij, dat onder de bonte lichtbundels zulk een feest een fantastisch schouwspel zal opleveren.

Wellicht is er een vooruitstrevende vereniging, wier ridders van de Mi-Carême voor dit luchtkasteel een lans durven breken, al is deze ook maar van... bordpapier.

DE NAÏEVE ENCYCLOPAEDIE

VAN PROF. CALLKNOW

Adam na de val van zijn opera.

ADAGIO. Adagios zijn muziekstukjes voor menschen met vingerreumatiek en zijn bij uitstek geschikt voor de illustratie van verliefde filmscènes. Als ze elkaar aan het slot krijgen, zijn echter alleen maar bruikbaar 't Larghetto uit de tweede en het Andante uit de vijfde symphonie van Beethoven.

ADAM. Een merkwaardige figuur uit de wereldhistorie, geb. 24 Juli 1803, gest. 3 Mei 1856. Behalve dat Adam gek was op appels, beschikte hij over buitengewone

muzikale begaafdheden. Vondel heeft een blijspel geschreven, waarin hij op een dikwijls heel verdienstelijke manier laat zien, hoe Adam eerst in de handen van een vrouw, daarna in de strikken van een slang, vervolgens in de politiek en ten slotte in ballingschap geraakte.

We weten van Adam, dat hij een operette componeerde. Als ik koning was, heet het ding.

Daaruit kunnen we zien, dat het maar goed is, dat-ie nooit koning geweest is.

Toen Adam dood was, gingen er een paar menschen naar het sterfhuis.

„Wat gaan jullie doen?” vroeg een voorbijganger, die klaar-

blijkelijk nogal nieuwsgierig was aangelegd.

„Wij gaan de ouwe Adam afleggen,” zeien ze.

Nauwelijks waren de aflegertjes echter binnen, of de vrouw van Adam riep boven aan de trap: „Komt u even boven,” en ze tracteerde de mannen op een glaasje cognac.

Een der mannen, vroeger een verstokte dronkaard, had in geen maanden meer sterken drank geproefd, en het duurde dan ook niet lang, of de oude Adam kwam boven. „Wat doen jullie nou?” vroeg Adam. „We drinken een glaasje cognac,” zei d'r een.

Toen werd Adam woest.

„Leg me af,” riep hij nijdig, „of anders leg ik het af.”

Natuurlijk kwamen de kinderen van Adam er aan te pas en op aandringen van een neef van Adamswege werd Adam afgelegd en gekist.

Toen het gebeurd was, kwamen er een heeleboel collega's op visite, en toen die hoorden, dat de kist al heelemaal dicht was, schudden ze meewarig hunne muzikale hoofden en zeiden droevig en zacht tot elkander:

„Tjongejonge... de ouwe Adam zit er al vroeg in.”

Zoon van Adam

Punch en Diamanten

door J. S. Fletscher

Beatrice, kamermeisje in corridor C van het Grand Harbour Hotel te Wychport, moest in de trouwe vervulling van haar plicht drie van de zes avonden der week opblijven tot één uur 's nachts. Om twintig over twaalf kwam de boot van 't Continent, en dan was er veertig minuten werk. Of 't druk was, dat hing af van 't weer. Was de overtocht rustig geweest, dan gingen de meeste reizigers rechtdoor naar Londen — toch maar een rit van anderhalf uur. Had echter de Noordzee een kwaad humeur getoond — en dat had ze vaak — dan waren er velen maar wát blij, dat ze 't hotel konden binnenstroompelen en zoo gauw mogelijk het gemak van een rustige kamer en frissche lakens konden vinden. Beatrice dus, en de andere kamermeisjes die dienst hadden, bleven op wacht tot er aan de bezigheden, vele of weinige, voor dien nacht een einde was.

Corridor C, een uitlooper van corridor B, telde maar zes kamers: drie rechts, genummerd 48, 52, 54; drie links, genummerd 49, 51 en 53. Aan het einde van den corridor lag een dier weelderige badkamers, waardoor 't Grand Harbour Hotel beroemd is, en in den breeden corridor zelf, tusschen de kamerdeuren, waren 'n paar heel gemakkelijke, diepgerugde, zacht gekussende banken. Op één daarvan placht Beatrice, om half twaalf, als de gewone gasten naar bed waren, te gaan zitten rusten en den wachttijd te korten met lezen. Tweemaal per week leende ze voor 'n dubbeltje een boek. Bij voorkeur las ze het volbloed sensationeele detective-verhaal, beginnend met een prima moord en eindigend met de arrestatie van den persoon, dien je 't minst verdacht had. Zoo was ze zoetjesaan op dit gebied kenner en expert geworden en ze wist meer over wetten, rechtspraak, New Scotland Yard, lijkschouwingen en moordprocessen, dan men van 'n knap jong meisje in 't hotelvak verwachten zou.

Ze was midden in een zeer spannend geval, een middernacht in Maart, toen ze door de bekende geluiden in lagere regionen vernam, dat de boot aan was en er passagiers naar 't hotel waren gekomen. Ze lei haar boek neer en wandelde corridor B in. Daar kletterde juist 't hek van de lift open en één der hotelknechts dook op, de handen vol valiezen; twee mannen volgden. Naar gewoonte bekeek Beatrice ze vlug maar terdeeg. De ééne was klein en nogal dik, goed ingepakt in bontjas en shawl, klaarblijkelijk een vreemdeling; de andere was slank en lenig, knap en echt Engelsch. Een militair, dacht de ervaren Beatrice. Hij keek haar even aan en zij vond, dat hij schrandere, vroolijke oogen had.

„Drie-en-vijftig en vier-en-vijftig,” zei de knecht.

Beatrice ging den kleinen optocht vóór door corridor C, deed de deuren der beide kamers open en draaide 't licht aan. De knecht aarzelde, keek naar de twee heeren.

„Nu,” zei de langste, met een lachenden blik naar zijn metgezel, „welke wilt u hebben? Ze zullen wel ongeveer gelijk zijn.”

De buitenlander spreidde de handen uit.

„O, 't is van geen belang,” zei hij, in goed Engelsch, slecht uitgesproken. „Zooals u zegt — 't zelfde. U deze, ik die. Maar... u komt bij me aanstonds?”

„All right!” lachte de groote man. Hij ging 54 binnen, de kleine betrad nummer 53 en Beatrice ging heet water halen voor beiden.

Toen zij na een paar minuten terugkwam, waren beide mannen in 53. Ze hadden hun overjassen uitgedaan. De groote droeg een chic grijs reispak, de kleine een jaquet met zijden revers. Hij had 'n groote kist sigaren in zijn hand; de lange stond op 't punt een flesch whisky open te trekken. Met een guitig lachje sprak hij Beatrice aan.

„Je ziet er echt vriendelijk uit,” zei hij, „ik geloof vast, dat je wel 'n paar glazen voor ons wilt halen en wat suiker en 'n citroen en 'n ketel kokend water. En hoe vlugger, hoe liever.”

„Jawel meneer,” antwoordde Beatrice, „oogenblikkelijk meneer.”

Ze werd echter even opgehouden — een donker ventje van 'n jaar of 30, vast een buitenlander, voor no. 51; maar die had gelukkig niets noodig, dus kon ze aanstonds voor 53 zorgen.

De lange man knikte goedkeurend, toen ze met 't blad binnenkwam. „Keurig voor elkaar,” zei hij. „k Zal erom denken morgenochtend. O ja — heb je dienst morgenochtend? Hoe laat?”

„Ja meneer,” antwoordde Beatrice, „half zeven, meneer.”

„Breng me dan vlug 'n kop thee en 'n beschuit — ik wil den trein van 7.20 nemen. En deze meneer...” Hij wendde zich tot den vreemdeling. „Oók 'n vroeg kopje? Zeg 't haar dan meteen.”

Maar de kleine schudde beslist ontkenkend 't hoofd. „Nee,” verklaarde hij, „ik blijf in bed, tot ik zin krijg om er uit te komen. Ik zal wel bellen, als ik iets noodig heb. En nu die punch, die u beloofd hebt te maken.”

„Dus niets meer, heeren?” vroeg Beatrice. „Geen zier,” zei de lange man. „Slaap maar lekker.”

„Wel te rusten, heeren,” antwoordde Beatrice beleefd.

Ze ging de gang op, nam haar romanetjie, maar las niet meer. 't Was bij ééne — om zes uur moest ze op. Dus ging ze naar bed. En om twintig vóór zeven klopte ze aan de deur van 54; met thee en beschuiten.

De lange man was aangekleed en naar het scheen reisvaardig. Weer keek hij Beatrice met zoo'n guitig blikje aan.

„Keurig,” zei hij. „Ik houd van precies. Zooals je ziet, ben ik óók precies. Ik haal mijn trein makkelijk. En hier is de kleine herinnering.” Hij liet twee halve kronen in Beatrice's hand vallen en glimlachte. Beatrice dankte met haar gewone beleefdheid en ging. Tien minuten later zag ze hem vertrekken en ze besloot opnieuw, dat 't een aardige man was.

De ochtend ging zijn gewonen gang. De menschen stonden op, ontbeten en gingen weg of bleven ronddraaien. In 't gebied van Beatrice was alles vóór negenen

weg, behalve no. 53; Beatrice wou, dat hij maar opstond, want ze wou zijn kamer doen.

Om elf uur had ze nog niets van no. 53 gehoord, maar toen hoorde ze ineens 'n heelen boel. Eerst de bel van 53, dan, terwijl ze met warm water toeliep, werd de deur van 53 met geweld opengegooid en 53 zelf, in 'n kleurige ochtendjas, verscheen op den drempel, met zijn armen zwaaiend.

„De directeur!” schreeuwde hij. „Haal den directeur! De politie! Roep de politie Wacht even. Die kerel, die gisteravond in mijn kamer was — die dáár logeerde, op 54 — waar is die?”

„Weg, meneer,” antwoordde Beatrice verbaasd. „Om zeven uur vertrokken. Is er iets niet in orde meneer?”

De man kreunde.

„Ik ben bestolen!” zei hij met 'n grafstem. „Bestolen! Hij heeft 't gedaan — die man dáár. Hij heeft me bedwelmd met zijn punch. Wat ben ik een idioot! Maar roep dan den directeur!”

Beatrice haastte zich naar 't kantoor en bevend ging zij met den manager terug naar kamer 53; bevend van opwindung, want voor 't eerst in haar practijk kwam zij in feitelijke aanraking met de misdaad.

De manager vroeg, wat er gaande was, en de vreemdeling trachtte het uit te leggen.

„Ik kom uit Amsterdam,” zei hij, „ik handel in diamanten. Ik had een partijtje kostbare, zeer kostbare diamanten bij me voor een klant in Londen. Ik was op de boot erg naar; 't was een vreeselijke overtocht. Ik maakte kennis met dien meneer, waar ik gisteravond mee hier kwam; een heel aardige, vriendelijke man. Hij zei: „laten we hier in 't hotel blijven en eens goed slapen en morgen naar Londen gaan.” Hij zei ook, dat hij wat goeie, ouderwetse punch voor me maken zou. Hij had 't echte goedje in zijn koffer. Goed, ik ga mee — dit meisje wijst ons onze kamers — ze haalt heet water en zoo. Hij maakt de punch — heel goed, heel lekker. We rooken 'n sigaar — mijn sigaren. We hadden een gezellig uurtje en we gaan slapen. Ik word wakker — en 't is veel later dan ik dacht. Ik sta op, ik bel. En toen voel ik onder mijn kussen, naar 't étui, waar ik mijn diamanten in heb — en 't is weg! Ik ben bestolen! Dat is nou die aardige, vriendelijke man — hij bedwelmt me en besteelt me! U moet de politie halen: ze moeten hem arresteren!”

De manager keek naar Beatrice.

„Die heer uit no. 54 is vertrokken, is 't niet?”

„Vanochtend om zeven uur, meneer,” antwoordde Beatrice. „Hij zei, dat hij met den trein van 7.20 ging.”

„Maar u kent hem misschien?” riep de Amsterdammer. „U wilt helpen om hem te pakken te krijgen? Is 't niet?”

De manager wreef zijn kin. Er was toen nog geen verplichte inschrijving van gasten. Passanten, die bagage hadden, of vooruit betaalden, werden nauwelijks opgemerkt.

„Ik ben bestolen!” riep de koopman weer, „ik eisch dat u de politie haalt.”

.... „Ik ben bestolen,” zei hij met 'n grafstem....

„Uitstekend, meneer,” gaf de manager toe. „Maar permitteert u één vraag: is u buiten uw kamer geweest sinds u naar bed ging?”

„Eh.... ja,” erkende de ander. „Vanochtend om acht uur — misschien een minuut of tien. Maar ik sloot de deur en nam den sleutel mee.”

De manager keek ernstig. Hij bedacht, maar zei 't niet, dat 't niet moeilijk was zoo'n kamer binnen te komen.

„Hm,” deed hij, „ik zal bellen om een detective, meneer. Maar er waren verschillende vreemdelingen hier vannacht, die óók met uw boot kwamen. 't Is best mogelijk, dat u van Amsterdam af gevolgd bent, door iemand, die wist, dat u kostbaarheden bij u had.”

„Nee, nee, 't was *die* man,” hield de bestolene vol. „Hij heeft me bedwelmend met zijn lekkere heete punch. Ziet u, ik ben zelfs zoo dwaas geweest, om hem onder 't praten door mijn diamanten te laten zien!”

„Ah zoo,” riep de manager uit, „dat verandert wel iets. Ik zal onmiddellijk de politie waarschuwen. Niets anders kwijt meneer — portefeuille bijvoorbeeld, of uw portemonnaie?”

„Ik heb alles — geld, horloge, ringen, alles; 't was hem alleen om m'n diamanten te doen. Maar haalt u nu de politie — een detective....”

„Ik zal er een puiken speurhond achter zetten,” beloofde de manager.

De puike speurhond kwam en Beatrice werd in verhoor genomen. Zij vond 't een vervelend, onnoozel ventje, heel anders

dan de detectives uit boeken. 't Kwam vast te staan, dat de lange, opgeruimde heer om 7.20 met 'n eerste-klas-kaartje naar Londen was vertrokken.

„Dus hij was al twee uur in dat stille dorpje, vóór de Hollander ontdekte, dat-ie beroofd was,” mopperde de speurhond. „En hij denkt, dat ik 'm in vijf minuten zal hebben! Zal niet gaan. Maar m'n best doe ik — vijfhonderd pond op tafel is wat moeite waard.”

„Vijfhonderd pond.... belooning!” verbaasde zich Beatrice.

„Precies. En da's niets te veel — voor 30000 waarde..... Nou kindje, weet je nog iets?”

„Ik weet niets meer,” zei Beatrice.

En nu jekte Beatrice, Want, toen zij dien morgen no. 54 deed, had zij een visitekaartje gevonden, waar aan den éenen kant cijfers op gekrabbeld stonden, terwijl aan de andere zijde te lezen stond, in keurigen steendruk:

Captain H. A. MERVYN,

221st Lancers

Army and Navy Club, Pall Mall. S.W.

Beatrice was dien middag na één uur vrij. En ze gebruikte haar vrijen tijd om zich eerst keurig aan te kleden, dan derde klas naar Londen te rijden en zich vervolgens met een taxi naar de Army and Navy Club te laten brengen. Zij aarzelde of zocht niet, want in Londen was zij geboren en getogen.

De portier van de club keek verbaasd,

toen een dame vroeg of zij captain Mervyn, van het 221ste lanciers, spreken kon.

„Captain Mervyn is op 't continent. Holland of zoo, miss,” zei de functionaris. „Al 'n dag of veertien.”

„Captain Mervyn is gisteravond in Engeland teruggekomen,” vertelde Beatrice, „en ik moet hem aanstonds spreken over belangrijke zaken. Weet u, waar hij woont als hij in Londen is?”

„Hm,” deed de portier, „adressen geven is tegen de voorschriften. Maar als de captain in Londen is, komt hij om vijf uur hier, zoo vast als een huis. Als u 'n boodschap wilt achterlaten....”

„Nee,” zei Beatrice, „ik zal wel terugkomen.... ik ga onderwijl thee drinken.”

Maar zij kwam niet terug — tot leedwezen van den portier. Ze ging langs Pall Mall naar de St. James's Street, waar ze een volmaakte tea-room wist. En ze was juist gevorderd tot den hoek, toen ze den man bemerkte, dien ze zocht. Al was hij nu fraai gekleed, glanzend van hoed en schoenen, zij herkende hem direct. Hij kwam van Cleveland Row af, de straat oversteken, en Beatrice plantte zich recht in zijn pad en keek hem met haar violetgetinte oogen aan. Hij keek verbaasd op.

„Hé,” riep hij uit, onwillekeurig zijn hoed lichtend, „het kleine kamermeisje! Hoe kom je zoo ineens hier, dametje?”

Beatrice toonde het gevonden visitekaartje.

„Ik kom u zoeken, sir,” antwoordde zij, „Ik ben juist aan uw club geweest, en ze zeiden, dat ik u om vijf uur wel vinden zou.”

De gezochte man keek vragend-verbaasd en toch was er óók weer 't begin van zijn gultige glimlachje om zijn lippen.

„Maar-waarom . . . ?” zei hij, „wat is er dan?”

„'t Is om dien heer, sir, die vannacht met u in het hotel kwam,” antwoordde Beatrice. „Hij werd om elf uur wakker en ontdekte, dat hij bestolen was.”

Captain Mervyn keek op, sprong bijna op.

„Nee toch,” riep hij, „bestolen . . . ! Zijn diamanten?”

„Yes sir,” zei Beatrice. „Dertig duizend pond waarde. En hij . . . denkt dat u ze gestolen hebt. En er is een detective bijgehaald, en . . .”

Onverschillig voor de meeningen van voorbijgangers schoot captain Mervyn in een schaterlach, die Beatrice een stap achteruit drong. Maar de lach werd aanstonds gestuit, de officier lei een hand op den schouder van 't meisje en keerde haar om in de richting St. James's Street.

„Ga eens mee,” zei hij, „dan kun je wat thee drinken — en me alles vertellen. 't Is de fijnste mop die ik ooit gehoord heb.”

In 't rustigste hoekje van een keurige teashop deed Beatrice zorgvuldig haar verhaal. 't Kostte haar metgezel blijkbaar moeite, zijn lach te bedwingen; maar toen Beatrice uitgesproken was, stond zijn beweeglijk gelaat ernstig en zakelijk.

„Luister nu eens goed, dametje,” zei hij. „Ik denk, dat je door dit gevalletje nog wél zult varen. Eerst dit: weet je zeker, absoluut zeker, dat die Hollandsche meneer die vijfhonderd pond belooning echt zal géven?”

„De detective zei van wel, sir,” zei Beatrice. „En de boodschap was al 't heele hotel rond, toen ik wegging, en er is een getypt briefje in de hal geplakt, waarin de vijfhonderd pond wordt uitgelooft, en dat heeft die meneer van No. 53 ondertekend.”

„Mooi,” riep Captain Mervyn uit, „prachtig! Luister nu goed naar wat ik je vertellen ga.”

Hij boog zich over 't kleine tafeltje en begon te fluisteren. Door zijn verhaal heen klonk nu en dan een half-onderdrukte lach. En Beatrice, die tot dan toe doordrustig was gebleven — gelijk ze placht te doen tegenover gasten — lachte op 't laatst óók.

„En dit is nu de volle waarheid,” besloot Captain Mervyn, „en zie jij er nu je voordeel maar mee te doen. Er zijn nog lesjes uit dit geval te halen óók: ten eerste,

verdenk de menschen niet te vlug; ten tweede, drink geen zware punch als je maag leeg is, vooral niet als je pas zeeziek bent geweest. Maar dat kunnen we nu daarlaten — 't is nu maar zaak voor je, zoo gauw mogelijk weer dáár te zijn.”

„Er is een sneltrein om even vijf uur, sir,” zei Beatrice.

„Die kun je nog net halen. Kom mee, dan zet ik je in een taxi. Ik wou, dat ik met je mee kon. Ik zou dat mannetje wel eens in z'n gezicht willen zien, als je 'm onder handen gehad hebt!”

Toen 't meisje veilig in de taxi zat, gaf Captain Mervyn haar door 't portier een hand.

„Good bye, dametje,” sprak hij, „succes! Denk je over trouwen?”

„Ik ben verloofd, sir,” zei Beatrice blozend. „We moesten alleen nog sparen . . .”

„Dan hoop ik nu, dat je gauw gelukkig wordt,” nam Mervyn afscheid. „Bye-bye!”

't Was juist na diner-tijd, dat Beatrice, wat moe maar geheel kalm, het Grand Harbour Hotel weer betrad. Toen zij het kantoor van den manager passeerde, zag zij door de open deur den manager, den Amsterdamschen koopman, den detective en een inspecteur van politie in heftig debat. Ze zag ook, dat het getypte briefje was vervangen door een gedrukt biljet met: **VIJF HONDERD POND BELOONING**; er zat zoo'n biljet op iedere deur. Maar Beatrice keek ze nauwelijks aan; ze ging rustig naar haar eigen kamer, trok haar dienstkleeding weer aan, en ging naar kamer 53, die ze met behulp van haar looper binnenkwam. Twee minuten later ging ze weer naar beneden en klopte aan de deur van de directie-kamer. Het gesprek was daar nog op volle kracht:

„En ik houd vol, dat er een internationale bende in 't spel moet zijn,” verklaarde de manager. „Ze hebben u gevolgd. Er kwamen zoovél menschen van de booten en u zegt zelf, dat u vanochtend van uw kamer af bent geweest, dus . . .”

„En ik zeg, dat 't die kerel met z'n punch was!” riep de bestolene. „Ik heb hem 'n keer of twee, drie den rug toegekeerd, terwijl hij mixte, en . . .”

Beatrice klopte nog eens, trad toen binnen,

stak haar hand uit, reikte een met leer bekleed étui over aan den beroofde.

„Dit is geloof ik van u, sir,” zei ze eenvoudig.

De koopman gaf een vreugdekreet, die een hyena eer zou hebben gedaan. Hij greep 't étui en rukte 't open.

„Mijn diamanten!” schreeuwde hij. „O, ik ben gered! Hier zijn ze!”

„Verbazend!” riep de manager. „Waar haal je dat vandaan, meisje?”

„Waar meneer het denklijk gestopt heeft, sir,” antwoordde Beatrice. „Tusschen de twee matrassen van zijn bed. Ik kreeg ineens de gedachte, dat hij 't ergens verborgen kon hebben en niet meer wist waar, en toen vond ik 't!”

De Hollander sloeg zich plotseling voor 't voorhoofd, en knorde.

„Ze heeft gelijk,” zei hij kleintjes. „ik vergat 't! Dat komt van die sterke punch! Nu herinner ik 't me. Vóór hij wegging, die lange, zei hij nog: pas maar op je edelgesteente. — All right, zei ik, ik zal je laten zien wat ik er mee doe — ik slaap er op. En ik stopte ze tusschen de bedden-matrassen — niet onder het kussen. Nu weet ik het weer precies! Die sterke punch heeft me . . . Maar wat hindert 't ook? Ik heb ze, mijn mooie fijne diamanten. En jij bent een goed schrander meisje — 't schranderste van alle meisjes.”

„Yes sir,” zei Beatrice. „Thank you, sir. Vijfhonderd pond astublieft, sir.”

De koopman werd bleek en zijn oogen bolden op, en hij zag de aanwezigen aan, man voor man, maar iedereen keek strak.

„Maar . . . ze wáren niet eens gestolen!” betoogde hij. „Ze waren in mijn bed — waar ik voor betaal! Kom, meisjelief, als ik je nu eens een knap cadeautje geef . . . !”

De manager deed de deur dicht en ging er vóór staan. Hij keek zijn gast aan en wees op een exemplaar van het belooningsbiljet, dat aan den muur hing. Vijf minuten later ging Beatrice naar boven, mèt de chèque. Ze was nog volmaakt kalm, maar toen ze dien avond haar gewone portie lectuur nam, scheen de fantasie haar toch wel een beetje mak. De werkelijkheid van de laatste vierentwintig uur was veel interessanter.

URK VASTELAND. De haven-parkeerplaats van Urk, 25 K.M. uit de kust, over het ijs per auto te bereiken in den historisch geworden winter van 1929.

PALESTINA. Panorama van Jeruzalem.

De Reconstructie van Palestina

De meest beroemde geleerde van onze dagen geeft hier zijn meening als Israëliet over het Zionisme, een beweging, die door velen als een zuiver godsdienstige wordt beschouwd, maar volgens Einstein ook groote cultureele beteekenis heeft.

DOOR
PROFESSOR
ALBERT
EINSTEIN

De arbeid voor 't herstel van Palestina als nationalen grond van 't Joodsche volk verschilt tot in den grond van alle andere Joodsche ondernemingen onzer dagen. Hier hebben wij te doen met een beweging, die geen hulp aan enkelingen reiken wil, maar aan een heel volk ten goede moet komen. Hier is geen barmhartigheid, die ondersteuning verlangt voor de zwakken, — hier wil men helpen

de gezonde, sterke pioniers, die met hun beste krachten arbeiden voor de wedergeboorte van 't Joodsche volk.

De Joden zullen voor dit werk de geldmiddelen moeten verschaffen en nog vele jaren hun ondersteuning moeten beloven. Er is helaas tot nu toe te weinig tot stand gebracht. De rijken hebben, in verhouding tot hun mogelijkheid, niet genoeg gegeven. Een zóo aparte en ontzaglijke taak, als de reconstructie der Palestijnsche natie is, kan natuurlijk slechts langzamerhand en onder de grootste moeilijkheden worden volbracht.

Maar ons werk gaat vooruit. In de laatste jaren zijn uitgestrekte en kostbare landstroken in Joodsch bezit overgegaan. Telkens nieuwe gebieden worden door de Joden, die naar Palestina emigreerden, ont-

PALESTINA. Broodverkooper in Jeruzalem.

De economische vooruitgang wekt de hoop, dat het nationale leven der Joden in Palestina de grondslag zal worden voor een nieuwe geestescultuur. Het Joodsche volk, vrij van bekrompen chauvinisme en Europeesch nationalisme, zou in vredige samenwerking met de gelijkgerechtigde Arabieren zeer goed in staat zijn, in het land van zijn afstamming een nationaal bestaan te voeren, dat wellicht ééns weer een belangrijke rol zal spelen in de cultuurgeschiedenis der menschheid.

Door zijn ligging tusschen het Oosten en 't avondland zou Palestina in de ontwikkelingsgeschiedenis der komende geslachten groote beteekenis hebben.

IN FEL-OR (Heuvel des lichts) wordt onder leiding van Ruthenberg een groot kracht-werk gebouwd, dat geheel Palestina en zelfs het woestijngebied van electrischen stroom zal voorzien, en tevens verstrekkende irrigatiemogelijkheden biedt voor het water-arme land.

COPYRIGHT VOOR NEDERLAND PANORAMA

DE LUIE DETECTIVE

DOOR GEORGE DILNOT

Geautoriseerde vertaling door D. W.

Ik kan je niets verwijten," zei ze terwijl ze zijn hand drukte. „Je moest je plicht doen en je hebt je als een gentleman ten opzichte van mij gedragen. Ik geef je de plechtige verzekering dat ik mezelf als een van de slechtste vrouwen van de wereld beschouwde, toen je me niet in de gevangenis wilde zetten. Wat dat portret betreft, dit moet hij gestolen of van mevrouw Gertstein hebben gekregen. Nu zijn er nog twee dingen, die ik graag van je wilde weten."

En Harry Labar, de detective, liet zich kalm door dit blonde, tengere wezentje uithooren, totdat ze alles wist, wat ze weten wilde. Ze rilde weer en drukte zich onwillekeurig vaster tegen hem aan, toen hij haar op de hoogte bracht van hetgeen er in „Maid's Retreat" had plaats gevonden.

„Ik ga je nog aan een kruisverhoor onderwerpen, liefste," zei hij glimlachend.

„Als je maar niet te onvriendelijk optreedt," merkte ze zoogenaamd ernstig op. „Wat wil mijn heer en meester weten? Wie gaat me nu ondervragen, de detective van Grape Street of... Harry Labar?"

„De detective," antwoordde hij. „Ik zou nu wel eens graag van je willen weten, hoe je houding ten opzichte van Adèle Gertstein wordt. Je hebt waarlijk genoeg gevaren onder de oogen gezien om haar te beschermen. Denk je op het oogenblik heusch nog, dat zij dit alles waard is?"

„Ze was dat in ieder geval," zei ze zacht.

„Dat weet ik, maar is ze dat nu nog?" vroeg hij bedaard. „Je hebt me zelfs nu eigenlijk nog zoo weinig mogelijk omtrent haar verteld. En als ze onder de gegeven omstandigheden nog steeds op je vriendschap kan rekenen, kindje, dan blijft me slechts één ding over."

„En dat is?"

„Ontslag te nemen uit den dienst en een ander baantje te zoeken, waardoor ik een vrouw kan onderhouden."

Ze stonden beiden ineens stil en ze sloeg haar grijze oogen, waarin een teedere uitdrukking lag, naar hem op. „Ik begrijp het," zei ze. „Je bedoelt... je bedoelt, dat je als politie-beambte genoodzaakt bent haar te arresteren?"

„Ik bedoel nog veel meer, beste kind. Ze kan als een zeer belangrijke getuige in deze geschiedenis beschouwd worden, en ons dientengevolge van groot belang zijn."

„En als ik je nu smeekte dit niet te doen?"

Hij legde zijn arm om haar heen en boog haar hoofdje naar achteren. „Ik wil mijn best niet doen je te overtuigen, Penelope, onverschillig of ik het met je eens mocht zijn of niet. Zoodra we in Londen terug zijn, zal ik mijn ontslagaanvraag indienen."

„Stel je eens voor, dat ik je vertelde me van elke verplichting ontslagen te kunnen achten ten opzichte van de vrouw, die eens mijn vriendin was? Stel je eens voor, dat ik je zei tot de ontdekking te zijn geraakt, dat ze zoo valsch als een slang is en ik haar als een dergelijk dier onder mijn voeten zou willen vertreden? Wat zou je dan zeggen?"

„Ik zou dan antwoorden, dat Donna Quixotte Penelope daarvoor gegronde redenen moet hebben," glimlachte hij. „Maar, kindje, houd alsjeblieft heel goed voor oogen, dat ik je niet in de getuigenbank wil plaatsen, tenzij het je eigen verkiezing is dat te doen."

Ze trok z'n hoofd naar zich toe en kuste hem. „Dank je. Ik vind zelfs de gedachte daaraan al afschuwelijk genoeg. Daar ik echter de aanstaande vrouw van een detective ben, wil ik niet beginnen met hem moeilijkheden in den weg te leggen. Ik verzeker je evenwel, dat het uiterst lastig voor me zal zijn."

„Dat begrijp ik. Het voornaamste is, dat je me volkomen vertrouwt, liefste."

„Dat spreekt vanzelf," zei ze teeder. „Als Adèle echter op het laatst nog anders gehandeld had, dan zou ik misschien gearzeld hebben. Wij moeten per slot van rekening bedenken, dat ze eigenlijk geen gewone vrouw, maar een impulsief, koppig kind is."

Labar merkte op, dat van vele misdadigers precies hetzelfde gezegd kon worden, waarop Penelope voortging:

„Toen ze met Hughes naar zijn schuilplaats op de moerasgronden kwam, had ik diep medelijden met haar, totdat ik te hooren kreeg, dat ze een poging had aangewend jou te vermoorden. Ik raadde haar aan zich zoo gauw mogelijk bij de politie aan te melden, maar daarvan wilde ze niet hooren. Ze beweerde, dat ze misschien naar Zuid-Amerika kon vluchten en daar zou blijven, totdat de geschiedenis in Londen vergeten was."

„Met Larry Hughes?"

„Dat veronderstel ik. Ze lieten ons in het huis in dezelfde kamer slapen en zoodra we dien avond alleen waren, stelde ze alle mogelijke pogingen in het werk van mij de belofte te krijgen, dat ik met Larry zou trouwen. Natuurlijk had ze hiervoor haar speciale redenen, dat spreekt vanzelf en Hughes heeft haar in een en ander onderricht, want ik ben er van overtuigd, dat ze uit zichzelf nimmer op die gedachte was gekomen. Hoe meer ik protesteerde, des te woedender werd ze. Ze wees me er telkens op, dat ik toch heel veel aan haar en haar echtgenoot verplicht was. Bovendien was ik de eenige, door wie ze nog een kans kon krijgen in veiligheid te

geraken. Indien ik niet met Hughes wilde trouwen, zou hij haar zonder twijfel kalm gevangen laten nemen. Als ik nog een sprankje dankbaarheid of vriendschap voelde, moest ik doen, wat ze van me verlangde, beweerde ze. Waarom aarzelde ik toch eigenlijk haar te helpen? vroeg ze telkens. Hughes was schatrijk enz. enz." Even wachtte ze om diep adem te halen, waarna ze vervolgde:

„Ze verloor al haar zelfbeheersching en begon te schelden als een vischwijf. Ze eindigde er mee te zeggen, dat, indien ik weigerde aan haar verzoek te voldoen, ze mij er van beschuldigen zou betrokken te zijn geweest bij de vervalsching van de bewuste chèque en ik er ook bij was, toen ze je dien avond met een zandzak wilde doden. Geen sterveling zou gelooven, dat ik er geheel buiten stond, hield ze vol. In haar razernij haalde ze Larry Hughes er bij, die met een valschen glimlach verzekerde, dat hij ook bewijzen zou kunnen verschaffen, dat ik bij de inbraak in Streetly House betrokken was."

„Arm kindje," mompelde Labar: „en wat heb je hierop gezegd?"

„Ik vertelde hun, dat het me ijskoud liet, wat er verder gebeurde. Ik zou er nooit voor te vinden zijn met hem te trouwen. Larry begon weer te lachen en liep de kamer uit. Adèle bleef wel een kwartier lang schelden en tieren en daarom leek het me het beste naar bed te gaan en me te houden, alsof ik sliep. Ten slotte scheen ze moe te worden en

HET VERHAAL TOT NU TOE:

Mevrouw Gertstein vervalscht, om schulden te betalen, op een chèque de handtekening van haar echtgenoot, een rijk bankier. Detective Labar, met het onderzoek belast, vermoedt de waarheid, bezoekt haar in haar landhuis „Maid's Retreat", en brengt haar tot een bekentenis. Larry Hughes, op wien zij vóór haar huwelijk is verliefd geweest, gebruikt haar liefdesbrieven om geld af te persen. Hij is leider van een bende, die o. a. bij Gertstein heeft ingebroken. In het huis van mevrouw Gertstein wordt Labar, dien zij vroeger heeft getracht te vermoorden en ook nu weer onverhoeds aanvalt, overvallen door Hughes. Hij weet te ontkomen. Gertstein wil, als hij de waarheid hoort, zijn vrouw zelfmoord laten plegen, om zijn naam voor schande te bewaren. Stebbins, een der medeplichtigen van Hughes, die een inbraak in het huis van Gertstein heeft voorbereid, is gearresteerd en wordt door Labar verhoord. Mevrouw Gertstein wordt door Hughes naar een afgelegen villa gevoerd, waar hij ook Penelope Noelsen gevangen houdt. Labar gaat op reis naar Kent en Sussex, om deze villa te zoeken, waar hij ook Penelope Noelsen, op wie Labar verliefd is, gevangen houdt. De detective vindt deze villa in een moerassige streek; dien nacht gelukt het Penelope te ontvluchten. Labar vindt haar in het moeras; hij verklaart haar zijn liefde en ontvangt het jawoord.

HET EILAND DER DROOMEN. Een Amerikaansche millionair, M. F. Bramley te Cleveland (links), droomde dat hij een onbekend eiland in den Stillen Oceaan had ontdekt, dicht bij de kust van Californië. Eenigen tijd later meende hij dit eiland vanuit een vliegtuig te zien. Hij is nu met de „Peary”, een oude Poolvaarder, in zee gestoken om te trachten het eiland te vinden.

hield op, waarna ik werkelijk insliep. Midden in den nacht werd ik wakker en toen zag ik haar over me heengebogen staan. Ze zei, dat ik hardop gedroomd had en ze uit haar bed was gekomen om te zien, of ze me misschien met iets kon helpen. Maar... Harry, er was een mes in haar hand. Ik zou er een eed op kunnen doen. Ik hield me, alsof ik die verklaring aannam, doch ik kon natuurlijk geen oog meer sluiten. Na dien tijd heb ik uit angst eigenlijk niet meer durven slapen."

Er lag een strenge uitdrukking in Labar's oogen. „En is dit de eenige maal geweest, dat ze een directen aanval op je leven deed?"

„Ja. 's Morgens was ze uiterst vriendelijk, ofschoon zij en Hughes er nog steeds op bleven aandringen, dat ik van besluit zou veranderen. Zijn gezelschap werd me echter later gelukkig bespaard, omdat hij het te druk had met de voorbereidselen voor het vertrek."

„Nu moet ik je nog eens iets vragen, kindje. Wat zou je in 's hemelsnaam gedaan hebben, als je de kans niet had gekregen te ontkomen?"

Ze keek voor zich uit en er kwam weer een uitdrukking van angst in haar oogen. „Ik weet het niet.... Misschien had ik in een oogenblik van moed een einde aan mijn leven willen maken. Ik ben echter bang, dat ik er voor terug-gedeinsd was, als ik er eenmaal voor was komen te staan."

Terwijl ze voortliepen, was de nevel geleidelijk iets minder geworden en werd een waterachtige maan zelfs zichtbaar.

„Ik voel me heel gelukkig, dat ik hierheen ben gegaan," zei hij schor. „Ik ben erg bang, dat je wel degelijk den moed had gevonden een einde aan je bestaan te maken, als het noodig was geweest."

Penelope had nog verschillende dingen te vertellen, want gedurende haar gevangenschap had ze zoowel haar ooren als haar oogen goed gebruikt. Waar zij niet in staat was, de noodige gevolgtrekkingen te maken, kon de detectieve verscheidene feiten wel verklaren. Hij vermoedde, dat zich binnenkort ontwikkelingen zouden voordoen: niet betreffende de gevangenneming van Larry, doch ten opzichte van zijn medeplichtigheid bij de inbraak in Gertstein's woning.

De vroege dageraad bescheen een vermoeid menschenpaar en zoodra de eerste zonnestralen waren doorgebroken, ontdekten ze een voetpad, dat naar een hoofdweg leidde. Niet lang daarna ontmoetten ze een schaapherder, die, niettegenstaande hij uiterst verbaasd was op dat uur een man in hemdsmouwen te ontmoeten in gezelschap van een opvallend mooi meisje, toch met de grootste vriendelijkheid den weg uitduidde, dien ze naar Rye moesten nemen.

Dit schilderachtige stadje begon juist teekenen van leven te vertoonen, toen Labar er, vier en twintig uur nadat hij het verlaten had, terugkeerde.

HOOFDSTUK XXIV

Labar had het eerst een onderhoud met de vrouw van den ouden ex-politie-agent bij wien hij zijn intrek had genomen. Hij liet Penelope aan haar zorgen over, met de opdracht het meisje dadelijk eten te geven en daarna te laten rusten.

„En wat ga jij doen?" riep ze uit.

Hij grinnikte. „Een bad nemen, me scheren en een behoorlijk pak aantrekken."

„En verder?"

Hij nam haar handje in de zijne en drukte dit. „Daarna zal ik weer aan onzen dierbaren vriend Larry Hughes moeten denken. Ik ben een geweldig luie man, moet je niet vergeten. Als ik nu niet direct de zaak doorzet, dan loop ik hard kans, dat er in het geheel niets meer van komt."

Er kwam een droevige schaduw in haar oogen en ze hield zijn beide handen zóo vast omklemd, alsof ze hem niet kon laten vertrekken. „Maar je gaat zeker eerst wat rusten? Kun je het nu niet eens aan een ander overlaten? Je hebt toch een paar agenten meegenomen, is het niet?"

Labar maakte zich zachtjes uit haar omarming los.

„Je hoeft je nergens ongerust over te maken, lieveling. Ik beloof je plechtig, dat ik heusch wel op me zelf zal passen. Er is op het oogenblik even weinig gevaar bij betrokken als bij een rattenjacht!"

„Ratten kunnen soms bijten," zei ze schor.

„Ik denk, dat ditmaal het bijten meer van mijn kant zal komen," lachte hij opgeruimd. „Wees nu een lief, klein meisje en ik beloof je, dat ik me niet in gevaar zal begeven. Zoodra ze beginnen te schieten, verberg ik me achter Malone."

Hij wierp haar nog een kushand toe en trok zich in zijn kamer terug. Zoodra hij evenwel alleen was, verdween de opgewekte uitdrukking uit zijn oogen om plaats te maken voor een blik van vastberadenheid. Hij was er maar al te zeer van overtuigd, dat, hetgeen hem thans te wachten stond, allerminst van gevaar ontbloot kon zijn.

Het eerste, wat hem thans te doen stond, was eenige manschappen bij elkaar te verzamelen en naar het huis te trekken, dat door Larry en zijn bende tot schuilplaats was gekozen. De mogelijkheid was natuurlijk niet uitgesloten, dat de vogels allang gevlogen waren.

Op straat gekomen, ontdekte hij, dat Malone reeds op hem stond te wachten. Hij rookte een pijpje en gaf eenige aanwijzingen aan een bleeken jongeling, die blijkbaar reparaties aan den Ford-wagen verrichtte.

„U was zeker gisterenavond pas heel laat terug?" begon de kleine, dikke man. „Ik wachtte tot twaalf uur en ben toen maar naar binnen gegaan. Ik was juist van plan weer op weg te gaan, toen de auto het in zijn bol kreeg kippekuren uit te halen."

Labar legde zijn hand op Malone's arm. „Loop een eindje met me op, Bill. Ik moet naar het politiebureau en wilde Scotland Yard ook even opbellen."

Zoo beknopt mogelijk, vertelde hij nu, wat er den vorigen dag en avond had plaats gevonden.

„Ik wilde het volgende doen. Alle havens moeten gewaarschuwd worden, en in het bijzonder de kleine plaatsjes aan de zuidoostelijke kust. Ik veronderstel, dat Larry voor paspoorten gezorgd heeft, maar zelfs indien dit niet het geval mocht zijn, is het gemakkelijk genoeg Frankrijk te bereiken op een zoogenaamd excursie-biljet, waarvoor geen pas vereischt wordt. Wij dienen zooveel mannen bijeen te krijgen, als de recherche slechts missen kan; zij moeten over de moeraslanden verspreid worden. Ik ben van plan de Yard te vragen een dozijn mannen van de

„Vliegende Brigade” per auto te zenden en als alles meeloopt, kunnen ze in een paar uur hier zijn. De mogelijkheid bestaat echter, dat de vogels al lang gevlogen zijn. Larry was gisteren afwezig en de zware nevel verhinderde hem vermoedelijk terug te komen. Hij zal heel wat te doen hebben, als hij goed en wel terug is.”

Malone verhaastte zijn schreden. „Het komt mij voor, alsof u nog meer bekend is, inspecteur,” merkte hij op. „Als ik het ronduit mag zeggen, dan houdt u nog iets verborgen.”

De detective knikte bevestigend en wierp een blik over zijn schouder. „Je hebt het geraden, oude jongen. Uit eenige feiten, waarvan juffrouw Penelope Noelson mij op de hoogte bracht, werd het me duidelijk, dat Larry een jacht bezit, dat vermoedelijk gediend heeft de noodige gestolen voorwerpen veilig en wel weg te brengen en... andere in het huis te halen.”

„U bedoelt, dat hij er misschien nog smokkelaar bij is?”

„Precies.”

„Waarom zou Larry dan niet van zijn jacht gebruik maken om te ontvluchten?”

„Omdat hij waarschijnlijk begrepen heeft, dat dit bewuste jacht door ons in de gaten zou worden gehouden. We waren er van op de hoogte, dat hij een boot had, doch we wisten niets van zijn schuilplaats af. Misschien heeft hij het te gevaarlijk geacht, zich onder de gegeven omstandigheden in de buurt van het jacht te begeven, daar hierdoor zijn schuilplaats ontdekt kon worden. De mogelijkheid bestaat evenwel, dat we het hem de laatste dagen wat te warm hebben gemaakt en dat hij daarom besloten is over zee te vluchten. Natuurlijk heeft de man in dien tusschentijd de noodige telegrammen verzonden en desbetreffende orders uitgedeeld. In ieder geval ga ik de Yard vragen zich met de Admiraliteit in verbinding te stellen en er voor te zorgen, dat een torpedo gereed ligt en tot onze beschikking blijft, totdat de kust weer gezuiverd kan zijn. En als een motorboot met een flinke capaciteit te krijgen is, zullen we daarvan ook wel eenig nut hebben.”

Malone knikte begrijpend.

Er viel thans heel veel te doen, en niettegenstaande Labar begreep, dat de mogelijkheid niet was uitgesloten, dat alles op een mislukking kon uitloopen, drong hij er toch op aan, dat zooveel mogelijk gewapende mannen tot zijn beschikking werden gesteld. Hij was er diep in zijn hart van overtuigd, dat Larry zich niet zoo gemakkelijk zou overgeven.

„De Vliegende Brigade” van Scotland Yard zou met automatische revolvers gewapend zijn, had een der chefs hem verzekerd. Daarna huurde hij een auto en met Malone en een paar plaatselijke politie-agenten begaf hij zich in de richting van de moerasgronden, na vooraf afgesproken te hebben, dat hun ontmoetingsplaats de herberg zou zijn, waar hij den vorigen dag voor de tweede maal ontbeten had. Van verschillende kanten waren hun gidsen toegezegd en naar de beschrijving van Penelope te oordeelen, zou het niet zoo bijster moeilijk zijn, het bewuste huis, dat Harry tot schuilplaats gekozen had, te ontdekken.

Verder was aan een tiental mannen opgedragen van Lydd tot Dungeness te patrouilleeren.

Het lag in Labar's bedoeling, den omtrek als het ware aan alle kanten af te zetten, doch er was heel wat tijd mede gemoeid, alvorens de uitgebreide politiemacht, die hij hiervoor noodig had, bijeen was.

Onderweg kwamen ze een schaapherder en een boer tegen, die op hun verzoek bereid waren, behulpzaam te zijn. Beiden waren het er roerend over eens, dat de heeren „Mope's Bottom” op het oog hadden, een huis, dat eenige jaren geleden door een heer uit Londen gekocht werd. Geruimen tijd had het gerucht de ronde gedaan, dat het daarin spookte en er waren bitter weinig menschen geweest, die den moed hadden gehad zich na zonsondergang in de buurt daarvan te wagen.

Met inbegrip van Labar en Malone waren er thans een twaalfstal mannen bijeen om zich op weg te begeven. Labar wierp een blik op zijn horloge en gaf te kennen, dat het zeker nog wel een uur kon duren, voordat de volledige politiemacht bij elkaar was.

„Ik geloof, dat ik er maar vast met dien schaapherder op uit ga,” zei de detective tot Malone. „Je weet zelf wel, wat je verder te doen staat, Bill. Ik vermoed, dat ik je onderweg wel ergens ontmoeten zal.” Hij wendde zich daarna tot den man, dien hij als gids mee wilde nemen. „Hoe lang denk je, dat we er voor noodig zullen hebben het huis te bereiken? Wij kunnen natuurlijk een groot gedeelte van den weg per auto afleggen.”

„Ongeveer twintig minuten met den wagen en anderhalf uur loopen,” zei de gids.

„Ik veronderstel, dat ze in dit vlakke land mijlen uit de verte een wagen kunnen zien aankomen,” zei de detective. „En ik verzeker je, dat ze vandaag flink op den uitkijk zullen zijn.”

„Als u er toch al vast alleen op uit wilt,” merkte Malone op, „waarom neemt u dan niet den wagen en wandelt het verdere gedeelte?”

Dit deed hij en op een paar mijlen afstand van „Mope's Bottom” stegen ze uit om de rest van den weg te voet af te leggen. Niet lang daarna kwam het huis in het gezicht. Door zijn veldkijker viel niets waar te nemen, wat er op wees, dat er menschen aanwezig waren. Geen rook steeg uit de schoorsteenen op en de vensters waren stijf gesloten. De detective kon ternauwernood een vloek weerhouden, toen hij meende te ontdekken, dat het groote hek wagenwijd geopend was. Waren ze dan per slot van rekening toch te laat gekomen?

Natuurlijk had die mogelijkheid bestaan, maar diep in zijn hart had Labar die gedachte zoo ver mogelijk verworpen. Ja, hij had zich niet vergist: de hekken stonden wijd open....

Labar schoof zijn veldkijker in het etui en wendde zich tot den gids:

„Je kunt wel omkeeren, beste jongen. Vertel aan mijnheer Malone of wien je ook moogt tegenkomen, dat de vogels gevlogen zijn. In ieder geval zal ik eens gaan kijken, wat er gebeurd is. Stuur een paar van de mannetjes, als ze zoover klaar zijn. Wat is de kortste weg naar het huis?”

Hij ging bedaard verder zonder een seconde te denken aan het gevaar, dat hem van alle kanten kon bedreigen. Hij was er van overtuigd, dat het huis leeg was. Men kon toch moeilijk aannemen, dat Larry of een van de overige leden van de bende zoo nonchalant zou zijn de breede hekken open te laten, indien ze nog in de woning aanwezig waren. (Wordt vervolgd.)

ZONDERLINGE SERMOENEN

DIE ZELFVERHEFFING

VI

Die trein is heel voornaam, omdat hij al die belangrijke mannen naar hun gewichtige zaken voert, en kostbare goederen bevat, en brieven, waar harten naar snakken en harten door gepijnigd zullen worden.

Maar nog voorname is de machinist, want in den greep van zijn hand heeft hij 't lot van den trein met al wat erin is, de volledigheid van veler ledematen en de gemoedsrust van nog meerderen.

En weer voorname dan de machinist is zijn vrouw: aan haar gehoorzaamt hij, en als zij hem 's morgens niet op tijd wekt, bestuurt hij den trein niet eens.

Voorname dan de vrouw is het flanellen lijfje, want als ze dat 's winters niet draagt, vat ze een kou en gaat wellicht dood.

En ongetwijfeld is de fabrikant van flanellen lijfjes voorname dan het flanellen lijfje. Is dat niet het wezenloos product van zijn scherpzinnigheid en practischen zin?

Voorname echter dan de fabrikant is de heer Bof: die heeft twee auto's, een voor den zomer en een voor den winter, en de fabrikant heeft er maar één.

En het geld van den heer Bof is voorname dan de heer zelf; immers zonder dat geld was die heer niet 't heertje, maar loodgieter of filosoof.

De minister van financiën is voorname dan 't geld van meneer Bof, want hij eischt 't op en geeft 't uit, en als hij dom is, wordt 't geld waardeloos.

Maar nog voorname is de keukenmeid van den minister: zij immers stookt zijn levenskachel, en als ze morgen blauwzuur in de soep doet, is er geen minister van financiën meer.

En weer voorname dan de keukenmeid is die trein, want daar zit zij in, en als de trein malle dingen doet, zal ze nooit meer uitstappen.

Maar nog voorname is de machinist....

En weer voorname is diens vrouw....

Voorname dan zij allen is de bedelaar, die langs den spoordijk rust: hij lacht al die voornaamheden uit.

G R I M B E E R T D E D A S

De ontwikkelingsgang der étiquette, samengevat door Chet Johnson, door alle Engelsche bladen overgenomen zonder naam van den Amerikaanschen auteur, door ons gelijkerwijs geëerd, doch bijgewerkt tot het volgend jaar:

1900 Wilt u de mijne zijn?

1910 Laten we trouwen.

1920 We konden net zoo goed trouwen.

1930 Nou goed, ik zal je trouwen.

1900 O, neemt u me niet kwalijk!

1910 O, pardon!

1920 Sorry!

1930 Kijk uit waar je loopt!

1900 Zullen we nu maar verder gaan?

1910 Laten we maar opschieten!

1920 Klaar?

1930 Zeg, we hebben niet eeuwig den tijd!

1900 Mag ik alstublieft even passeeren?

1910 Laat u me even door!

1920 Hé daar!

1930 Ga toch verd... uit den weg.

1900 Ik mag je wel iets aanbieden?

1910 Moet je een glaasje?

1920 Laten we d'r eentje pakken.

1930 Pst— betaal eens voor me.

1900 Zou ik het genoegten mogen hebben?

1910 Zullen we dansen?

1920 Wij dit steppie?

1930 Hé, jij! Kom op!

* *

Zonder gekheid - het zou mij niets verwonderen, als wij in de wereld hiernamaals allemaal kaalhoofdig bleken te zijn. 't Is geen spot, en ik wil 't haar niet afkammen, maar kaalhoofdigheid lijkt me een méér geestelijk verschijnsel dan haargroei.

Ik was al vóór 75 jaar even kaal als nu. Ik zou 't niet gemerkt hebben, als ze 't

me niet hadden verteld. Anderen hebben er over geklaagd en geginnegapt, mij echter was het glad egaal, en 't is nu voor 't eerst, dat ik het geval ten tafel breng, nog steeds zonder emoties. Zelfs de opmerkingen van kappers ontroeren mij geen haar. In gezelschap kan ik met 't oog op mijn kale hoofd weleens luchthartig erover doen, maar mijn gewone houding blijft, dat het mijn zaak niet is.

Ook nu neem ik het slechts als schrijver en dienaar van het publiek onder de loupe. Een schrijver doorvorsch alles. Het verwondert me nu, dat ik mijn kale hoofd nog nooit heb beschreven; 't ligt toch zoo voor de hand, als ik met de handen in 't haar zit, om nieuwe stof tot analyseering te vinden.

Ik bied het hoofd aan de concurrentie met Paderewski's darteles tressen en ik vraag u: wát is het meest abstract en tegelijk het meest tastbaar? Ik win het! Ik ben een stap nader gekomen tot den volmaakten bolvorm, die volgens de wijsgeeren de ideale natuurgestalte is. Ik zou 't niets gek vinden, als wij allen in den hemel nog veel meer leken op speelgoedballonnetjes, blij rondzwevend op zachte bries, converseerend over eeuwige dingen, zonder stoornis van lastige en oneerbiedige ahangsels als neuzen, ooren, teenen, vingers en haar. Kaalhoofdigheid is een begin van

de uitdelging aller aardsche ongelijkheden. Reeds nu ben ik van een aantal ongelijkheden in het bestaan bevrijd. Ik ben uitgroeid boven de tyrannie van kam en borstel. Ik heb sinds 1911 mijn haar niet geborsteld. Dit beteekent een tijdsbesparing van misschien vijf minuten per dag, dus meer dan dertig uren per jaar; dit is twee dagen wakens. Denk u eens in, dat wij zoo van alle fysieke behoeften bevrijd waren - wij leefden in Utopia. Voor zoover 't mijn haar betreft, lééf ik al in Utopia.

Ik wijs dus af alle medelijden en raad. Die komen niet te pas tegenover een man, die op weg meent te zijn naar de verheerlijking.

Of kaalhoofdigheid grappig is, weet ik niet. 't Is een onconventionele toestand, ja - d.w.z., relatief inconventioneel. Maar alle andere dingen zijn dat ook, een neus b.v. Wat een gek ding is een neus, als je de menschen ziet in de gedaante van speelgoedballons!

O gij, die kaalhoofdig zijt als ik, spiegel u aan mij, die glans van voldoening om dezelfde reden, waarom gij de bokkenpruik opzet!

* *

Ik heb alle manieren geprobeerd, om haar te bewijzen, hoe innig en waar ik haar liefheb. Ik heb alles betaald, wat zij kocht. Ik heb alle puddingen gegeten, die ze kookte. Ik heb allebei de babies in slaap gesust. Ik heb haar moeder mee naar den schouwburg genomen. En toch twijfelt zij nog, of mijn liefde wel echt is!

Maar nu zal ik haar het opperste bewijs geven. Mijn besluit is genomen, al priemt 't door mijn hart: Ik zal haar meenemen naar mijn kleermaker, en haar laten helpen kiezen de stof voor mijn nieuwe costuum!

DE
HISTORISCHE
WINTER
VAN 1929.
Pic-nic op het ijs
bij Urk.